

BANJALUČKE NOVINE

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA - BANJA LUKA

God III. Broj 79

Banja Luka, 25 februar 1955

Primjerak din. 10

ПРЕД ФОРМИРАЊЕМ КОМУНА

Живе дискусије о комунама у Мркоњићком срезу

У Мркоњићком срезу у последње вријеме живо се дискутује о изгледу будућих комуна. Предавања и разноврсни скупови који се одржавају по селима и општинским центрима посећени су као рјетко када. Политички радници такође су редовно на терену, међу бирачима и члановима Социјалистичког савеза и они упознавају људе са основним принципима на којима почива комунално уређење.

Један дио становништва удаљенијих села, недовољно обавештени, схватио је да ће им се формирањем комуна удаљити власт, јер су мислили да ће и да најситије послове морати ићи у сједиште комуне. Други су се интересовали шта ће бити са садашњим среским установама итд. Међутим, у дискусији та питања су свестраније развијена. Већ само објашњење начелних питања комуналног уређења јасно указује да се тиме жели створити већи интерес друштва за произвођача и појединце уопште. Стварањем комуна и комуналних задница жели се што више приближити власт народу. Испоставе и мјесни одбори комуна који ће се формирати у неким удаљенијим мјестима, рјешаваће извјесне ситније послове бирача.

Комисија за питање комуналног уређења, која је изабрана на последњој сједници Народног одбора среза, већ је припремила извјесне податке и анализу о формирању комуна на срезу. За оријентацију у дискусији узети су у обзир објективни приједлози и мишљења становништва, те географски, привредни, економски, културни, саобраћајни и други услови појединих мјеста.

Дискусије и приједлози о формирању комуна на мркоњићком срезу полазе од тога да се од досадашњих 6 општина формирају двије комуне и то у Мркоњић Граду и Барањима.

Мркоњићградска комуна, са сједиштем у Мркоњић Граду, обухватала би подручја данашњих општина Мркоњић Град, Бјелајец, Подрашница, изузев села Медне, и села Шеховце и Тријебово, данашње општине Шеховци, док би село Сурјан, које је природно везано за Крупу на Врбасу, требало припојити тој општини - комуни. Такође постоји мишљење да би било погодно села Дабрац и Ваљвине припојити комуни Крупа на Врбасу, обзиром да сва села овог подручја чине једну географску и економску целину и сва су, изузев Сурјана, Дабраца и Ваљвина, међусобно повезана dobrim комуникацијама — путевима, Међутим народ из Ваљвина и Дабраца изражава жељу да остане у саставу мркоњићке општине - комуне.

Према том оријентационом плану, Мркоњићка комуна имала би 22 села са 3.143 домаћинства и 17.324 становника на површини од 33.964 хектара. Пре-

ма предлогу друштвеног плана Мркоњићког среза за 1955 годину, укупна средства која би припадала овој комуни, примјенујући важеће инструменте о расподјели између Федерације, Републике, комуне и предузећа, износила би 33.858.000 динара.

У састав Барањке комуне, дошла би данашња општинска подручја Барање и Герзово и село Медна, данашње општине Подрашница. Ово подручје чини једну географску и економску целину. Сва села гравитирају Барањима као центру, а уз то су међусобно повезана путевима III и IV реда. Главни пут II реда који води од Мркоњић Града за Гламоч, пресеца то подручје на два дијела, одакле се одвајају сеоски путеви који гравитирају Барањима и пролазе кроз Барање. У Барањима је већ израђен мали центар са већом здравственом амбулантом, ветеринарском амбулантом, зградом Народног одбора општине, по-

штом, моторним млином, задружним и другим објектима.

Подручје, које гравитира Барањкој комуни, има 14 села са 2.086 домаћинства и 12.531 становника. Простире се на површини од 30.353 хектара. Одвојено је природним препрекама и од Мркоњић Града и од осталих подручја сусједних срезова, тако да би било необјективно говорити о припајању ових села неким другим општинама — комунама. Према предлогу овогодишњег друштвеног плана среза, укупна средства која би припадала овој комуни износила би 33.770.000 динара. Дакле нешто већа од средстава Мркоњићке комуне.

Што се тиче савеза комуна, потпуно је прихватљив предлог Главног одбора Социјалистичког савеза радног народа Босне и Херцеговине, поднешен на последњем пленуму, да сједиште савеза комуна буде за овај крај у Јајцу.

Радивој ЈАРИЋ

INTERESOVANJE BIRAČA ZA Savezni i Republički društveni plan

Ovih dana u svim opštinama na području Banjalučkog sresa održavaju se konferencije Socijalističkog saveza na kojim se birači upoznaju sa postavkama Saveznog i Republičkog Društvenog plana za 1955 godinu. U izbornom srezu Banja Luka II ove konferencije održane su prošle nedjelje u opštinama Laktaši i Zalužani, a u narednu nedjelju održaće se i u opštini Slatina. Konferencije koje su već održane u ove dvije opštine, kako po broju prisutnih tako i po interesovanju birača za pojedina pitanja, bile su mnogo sadržajnije i uspješnije nego dosad. U Trnu i Glamočanima, na primjer, na konferencijama je učestvovalo preko 200 birača, u Dragočaju 250, a posjećene su bile dobro i konferencije u Šargovcu, Maglajanima i Laktašima. Sa mnogo više interesovanja i učesća u diskusiji, nego što je to bio slučaj ranijih godina, birači su u toku razrade i objašnjavanja osnovnih postavki Saveznog i Republičkog Društvenog plana za 1955 godinu, postavljali razna pitanja iz oblasti privredne izgradnje koja se nisu odnosila samo na lokalne, komunalne probleme. Pored interesovanja za pojedina pitanja sela, kao što su krediti u poljoprivredi i drugi propisi koji se odnose na poljoprivredu, birači su takođe u razgovorima istakli važnost izgradnje komunikacija, interesujući se za perspektivu podizanja puteva i željezničke pruge kroz ova područja, zatim o daljnjoj izgradnji Zenice i drugih objekata koji su od značaja za privredni razvoj naše Republike. Pored toga oni su postavljali i razna pitanja koja se odnose na našu spoljnu politiku i položaj naše zemlje u međunarodnim odnosima. Kada bude završen predlog Društvenog plana sresa za ovu godinu, a to se očekuje ovih dana, u okviru ovih konferencija organizovaće se i njegova prerada. (6)

NARODNI POSLANIK DRUG NIKO JURINČIĆ među biračima u opštini Bronzani Majdan

Ovih dana u opštini Bronzani Majdan održano je nekoliko zborova birača na kojima je razmatrano niz aktuelnih društveno-političkih problema. Narodni poslanik banjalučkog sresa drug Niko Jurinčić u razgovoru sa biračima objasnio je detaljno osnovne postavke Saveznog i Republičkog društvenog plana za ovu godinu, osvrtnući se posebno na zadatke u planu unapređenja poljoprivrede i sela uopšte. U razgovoru sa narodnim poslanikom drugom Jurinčićem o izgledu budućih komunalnih zajednica, birači su iz-

razli saglasnost sa predlogom Ple nume Sreskog odbora Socijalističkog saveza o formiranju komununa u banjalučkom srezu. Prema ovom predlogu jedna od komununa treba da se formira i na području sadašnje opštine Bronzani Majdan.

Drug Niko Jurinčić je u opštinskom centru održao i sastanak sa rukovodećim aktivom opštine i aktivistima poljoprivrede. Na ovom sastanku analizirana su pojedina pitanja i prijedlozi za prosvjetno, ekonomsko i zdravstveno uzdizanje sela.

Ovih dana održana je konferencija Udruženja učitelja i nastavnika srednjih i stručnih škola o problemima školstva u Banjaluci. Na slici: za vrijeme konferencije

Unapređenje domaćinstava važan je zadatak ženskih organizacija

Pored centra za unapređenje domaćinstva u našem gradu data je inicijativa i za formiranje društva „Savremeni dom“

Domaćinstvo u gradu — to je tema za diskusiju na Plenumu Saveza ženskih društava sa zvanom preko Komisije za rad sa ženama Sreskog odbora Socijalističkog saveza. Sastanku je prisustvovala veći broj drugarica koje su aktivne u raznim oblastima društvenog života, ali je potrebno istaći da je ovom sastanku prisustvovala samo nekoliko drugarica iako pitanje unapređenja domaćinstva ne predstavlja problem samo za ženu nego za porodicu uopšte.

U analizi koju je plenumu podnijela predsjednica Saveza ženskih društava drugarica Savka Basta nabačeno je niz pitanja koja bi trebalo rješavati i galaziti im rješenja a koja su u uskoj vezi sa unapređenjem i higijenzacijom domaćinstva na selu, a olakšanjem u vođenju naprednog domaćinstva ženama u gradu. Diskusija je pokazala da su to pitanja o kojima žene često razgovaraju jer se pokretanjem izvjesnih uslužnih službi može olakšati rad u domaćinstvu. Posebno je u diskusiji poklonjena pažnja radu Niže domaćinske škole koja dosadašnjim programom nije našla svoje mjesto u pogledu kvalifikovanja svojih učenica, pa je ovaj Plenum razmotrio i mogućnosti izrade boljeg programa, odnosno reorganizacije ove škole u školu koja će davati po završenom školovanju Instruktere za domaćičke tečajeve na selima. Ovakva reorganizacija i uopšte dalji rad tečajeva za prosvječivanje seoske ženske omladine nameće potrebu da se u Savjetima za prosvjetu i kulturu formira referat koji će specijalno o ovim tečajevima voditi računa, pa će Komisija za žene u tom pogledu poduzeti potrebne korake kod nadležnih faktora.

Ako se govori o seoskom domaćinstvu, na čije će unapređenje ovakvi tečajevi u mnogome pozitivno uticati, podvučeno je na Plenumu, treba imati u vidu kakva su zdanja seoskih kuća na jednoj trećini teritorije banjalučkog sresa. To su brvnare građene veoma primitivno, sa vrlo malim prozorima, tako da se o njihovoj higijenzaciji ne može govoriti. Ali moglo bi se, putem izglasavanja jedne odluke Narodnog odbora sresa postići da se poštuje odluka Sanitarne epidemiološke stanice o zabrani daljeg građenja nehigijenskih kuća, tj. da se bez odo-

brenja sanitarne inspekcije ne mogu podizati nikakvi stanovi. Svakako da bi ovakva jedna odluka znatno doprinijela higijenskom načinu stanovanja.

U nizu problema kojima se bave društva za prosvječivanje žene jedan od najaktuelnijih je unapređenje domaćinstva, kako je to istaknuto na održanom plenumu posebno pitanje kojim se ovaj Plenum bavio. Pored niza prijedloga o formiranju uslužnih servisa koji su neophodni u savremenom načinu vođenja domaćinstva gdje je žena zaposlena van kuće, izneseni su i prvi rezultati rada kurseva Narodne tehnike iz električarskih i vodoinstalterskih popravaka. Interesantno je da odziv nije bio nakav kako se očekivalo i da se nijedan muškarac nije javio na ove tečajeve. Možda je i način agitacije za ove tečajeve donekle uticao na orijentaciju da samo domaćice posjećuju ove tečajeve, ali je ipak naglašena potreba i daljeg rada kurseva ove vrste koji su novina u našem gradu.

Još jedno interesantno pitanje je nabačeno o kome društva ne mogu sama da raspravljaju nego predstavlja temu o kojoj će vjerovatno i komunalna zajednica dati svoju riječ. Radi se o visokoj potrošnji drveta dok se električna energija još ne troši u dovoljnoj mjeri iako je Banja Luka dobija u dovoljnim količinama. Niže cijene električnim aparatima i dobre instalacije u novogradnjama svakako da će uticati da se drvota sirovina skupocjena u industriji sve manje koristi za gorivo, dok bi se električna energija mogla daleko racionalnije i praktičnije koristiti. Trgovačka mreža sva kako da tu isto tako treba da pomogne nabavkom rešoa i peći po nižim cijenama.

Pitanje pismenosti i među ženama i kvalifikovanja ženske radne snage predstavlja ozbiljan problem i u gradu i u srezu. Činjenica da je najveći broj nezaposlenih žena upravo iz redova nekvalifikovanih i polupismenih, tako da će se i ovom pitanju morati posvetiti daleko veća pažnja.

Pored inicijativnog odbora koji će pokrenuti formiranje društva koje će se baviti ovim problemima i jedna komisija će izraditi detaljnu analizu o stanju naših domaćinstava u gradu i u selu, kako bi se sa konkretnim prijedlozima moglo izaći pred nadležne organe.

BROJKE KOJE MNOGO GOVORE

Svaki kilogram umjetnog đubriva daje 1 kilogram žita više

Velika sredstva koja ulaze naša društvena zajednica u poljoprivredu kao, u ovom periodu, u najakutniji privredni problem, mnogome površnom posmatraču izgleda da ne daju željeni rezultat. Takvom promatraču izgleda da poljoprivredna proizvodnja stagnira i da način proizvodnje u poljoprivredi ostaje isti tj. unapređenje načina proizvodnje načina se ne pomiče sa mrtve tačke. Međutim, poljoprivredna proizvodnja je takav način proizvodnje u kome se napredak može neprekidno primjećivati samo dubljim ulazanjem u poznavanje tog procesa. Vidni i svakom najpovršnijem oku uočljivi postaju ti rezultati tek nakon dugog niza godina rada i borbe na ovom teškom i vrlo komplikovanom privrednom problemu u kome napredak ide u vrlo širokom planu, čije pomicanje naprijed, baš radi njegove širine, ne može da se vrši u obliku naglih i velikih skokova. Ali da je taj proces u posljednje dvije godine počeo naglo da ide naprijed, naglo u porudnju sa njegovom razvijenom brzinom do tada, to možemo vidjeti kad se tole pozabavimo time koliko je koji od mnogobrojnih faktora za unapređenje poljoprivredne proizvodnje počeo da jače ili slabije vrši svoju ulogu.

Mi ćemo ovdje da pogledamo samo jedan faktor, ali jedan od najvažnijih i takav kojega poljoprivredni proizvođači najteže prihvataju a to je: upotreba sredstava za zaštitu bilja i umjetnih đubriva. Naravno nećemo i ne možemo iznijeti rezultate koji bi se ogledali u povećanju prinosa u poljoprivredi jer to se povećanje, i kad ne uzimamo u obzir velike elementarne nepogode koje su pratile našu poljoprivrednu proizvodnju ranijih godina, iako i protiv njih postoje vrlo efikasna sredstva odbrane, može osjećati i osjećati se tek kasnije i to postepeno.

Mnogima od nas je poznato da prije tri četiri godine nije vršena na našem terenu skoro nikakva upotreba sredstava za zaštitu bilja i umjetničkih đubriva. Ta roba u koliko se nalazila u trgovinama u neznatnim količinama predstavljala je najnekurentniju robu i trgovinska mreža prosto nije znala šta da radi sa njom. Međutim konkretni podaci sa našeg terena danas daju drugu sliku.

Za svega godinu dana svog postojanja Poljoprivredna apoteka u Banjoj Luci, iako je kao nova ustanova bila skoro nepoznata, prodala je preko četrdeset tona sredstava za zaštitu bilja. To je ogromna cifra kad se zna da prije par godina nije prodat ni jedan kilogram, a 40 tona upotrebljenih sredstava za zaštitu bilja neće ostati bez rezultata. S druge strane to znači da poljoprivredni proizvođači već hemiskim putem štite voćnjake, dok prije par godina nisu preduzimali ni najobičnije agrotehničke mjere. Kad znamo koliko štete voćnjacima na našem terenu nanose bolesti i štetocine onda nam je jasno kolika je važnost ovog početka zaštite voća što će postepeno uzimati sve šire i šire razmjere.

Situacija sa umjetnim đubrivom je bila prije dvije — tri godine ista kao i sa sredstvima za zaštitu bilja. Međutim činjenice danas govore da se situacija iz osnova mijenja. Poljoprivredna apoteka u Banjoj Luci je prodala i ugovorila u 1954 godini preko 226 tona raznog umjetnog đubriva a preduzeće «Žitopromet» je kontrahiralo preko 228 tona raznog umjetnog đubriva, što znači da je u poljoprivrednu proizvodnju upotrebljeno preko 454 tone umjetnog đubriva. (Ovdje nam nedostaju podaci koliko je prometa sa ovim sredstvima imalo preduzeće «Pluge» i koliko su pojedine privredne organizacije za svoje potrebe kupile tih sredstava direktno od tvornica koje ih proizvode, ali možemo biti sigurni da bi se količina gore izni-

jeta povećala najmanje za jednu trećinu).

Kad znamo da svaki kilogram upotrebljenog umjetnog đubriva daje garantovano kilogram žita više bez obzira na to kakva je godina, to znači da ćemo dobiti 454 tone žita više nego što bi ga inače dobili u ovoj godini. A kad uzme-mo u obzir da se dejstvo umjetnog đubriva ne iscrpljuje za jednu godinu nego se proteže i na naredne godine, te da poboljšava opća svojstva zemljišta onda će rezultat kud i kamo biti veći.

Kad govorimo o uspjesima na polju hemizacije poljoprivredne proizvodnje moramo dodati i to da je samo preduzeće «Žitopromet» kontrahiralo preko 1.048 tona zaprašenog i prečišćenog sjemena, što znači da će biti zaštićeno od bolesti i korova preko 6.000 hektara žitarica u ovoj godini.

Iako naprijed navedene činjenice govore o velikom koraku naprijed u unapređivanju poljoprivredne proizvodnje, to je još uvijek prema našim ukupnim potrebama malo. Ali ako gledamo stvari onakve kakve jesu to jest u procesu koji ide izlaznom linijom, onda možemo biti optimisti, a s druge strane možemo reći da ogromni napori nisu ostali bez efekta, jer, bilo je potrebno velikih napora da se naš seljak pokrene iz čame vjekovne zaostalosti, a činjenice govore da se on pokreće. A čim se ovo pokreće to je velika stvar.

Ovih par podataka uzeli smo između mnogih da bi oni to dokazali, i da bi i najpovršniji posmatrač uvidio da nije tačno ono što se neki put čuje a to je da se na polju poljoprivredne proizvodnje stagnira, nego da je tačno samo to da se u toj proizvodnji zbog njene specifičnosti ne mogu vidjeti rezultati «svake subote».

R. V.

Održani izbori u organizacijama Narodne omladine u opštini Zalužani

Početkom ovog mjeseca na području opštine Zalužani u 17 aktivna Narodne omladine održani su godišnji izborni sastanci osnovnih organizacija. Na njima je temeljito analiziran dosadašnji rad omladine i postavljani budući zadaci. Poslije održanog plenuma SK Narodne omladine održana je i proširena sjednica opštinskog komiteta Narodne omladine, zatim sjednica opštinskog komiteta Saveza komunista, a ujedno je pitanje rada omladine postavljeno i na plenumu opštinskog odbora Socijalističkog saveza.

Na ovim konferencijama je pored diskusija o organizacionom sređivanju aktivna i prijemu novih članova u organizaciju, o liku omladine i sličnom, pretresano i o nizu drugih problema iz djelokruga rada omladine na političkom, prosvjetnom, kulturnom, zdrav-

OPŠTINSKA KONFERENCIJA SAVEZA KOMUNISTA

U nedjelju 20. o. m. u prisustvu 126 članova SK održana je opštinska konferencija kojoj su prisustvovali Milan Knežević i Rade Bašić. Konferencija je imala za cilj da ukaze na slabosti pojedinih organizacija i organizacije kao cjeline.

Kroz daljnji tok diskusije vidjelo se da se malo pažnje posvećuje unapređenju poljoprivrede, prosjačere i kulture. Ne sprevođe se dovoljno odluke VI Kongresa Saveza komunista. Konferencija je zaključila da članovi SK svoj rad usmjere na unapređenje poljoprivrede, prosvjete i kulture i da se članovi još više aktiviraju u masovnim organizacijama.

T. DUDUKOVIĆ

Zapisano u Čelincu

Prije četiri godine, nekako u ovo vrijeme, pripremala se izgradnja omladinske pruge Banja Luka — Doboj. Počele su da stižu prve radne brigade, odjeknula je pjesma mladih graditelja u zabačenim, tihim selima. Tada smo pisali kako će pruga izmijeniti ovaj kraj i život u njemu, jer će biti učinjen ogroman napredak — saobraćaj na konjičima zamjenjuje širokotračna željeznica. Danas je pruga Banja Luka — Doboj svakodnevnim potrebama hiljadama ljudi iz okolnih sela koji odlaze na posao u preduzeća, u škole, na gradska tržišta sa svojim proizvodima, na ljekarske preglede, kulturno-umjetničke priredbe i sportska takmičenja. Čelincac je treća stanica od grada Banje Luke. Putničkim vozom stiže se za nepun sat, kao u predgrađe nekog velegrada.

Sa ovećom grupom radnika koji se vraćaju sa posla u banjalučkim preduzećima, put od Čelinačke stanice do Opštinskog odbora prošao je za tren oka. Sa okolnih brda i nabujale Vrbanje osjeća se prvi dah proljeća i to osvježava sjećanja na mladost koja je gradila prugu. Ali, evo, u zadržanom domu susrećemo nove mlade ljude. To

su vedre i vrijedne seoske djevojke koje pohađaju tečaj krojenja i šivanja. Zadržana sala dobila je živopisan izgled od raznobojnih uzoraka i tkanina, a djevojke neumorno pitaju, traže objašnjenja. Tečaj je organizovalo Društvo za prosvjeđivanje žena na opštini u saradnji sa banjalučkom Domaćinskom školom. Teoretska predavanja održavaju stručne nastavnice škole a praktičnim radom rukovodi drugarica Jelena Simić. Za tri mjeseca učenja i praktičnih vježbi djevojke će dobiti toliko znanja tako da mogu više manje samostalno skrojiti i sašiti odjeću za ukućane. Zemljoradnička zadržava se već pobrinula za nabavku šivaćeg pribora, a u mjestu ima i izvjestan broj šivaćih mašina. Ove godine na tečaju uče 33 žene, većinom omladinke, a među njima je i sredovječna Zlata Basić starija po godinama ali ne i sporija u radu i učenju. Djevojke je naročito vole, jer pokazuje primjer ostalim ženama da nikada nije kasno za učenje.

Možda bi moglo da iznenadi da je u ovom, doskora zaostalom kraju skoro iščezlo oblačenje muslimanskih djevojaka na stari način.

Polaznice tečaja zdravstvenog prosvjeđivanja u Čelincu

Prije rata bila su dva službena naziva za dva dijela Čelincaca: srpski i muslimanski. Režimski intriganti isticali su na razne načine ovu razliku, između ostalog to se ispoljavalo i u različitim oblačenju djevojaka. Omladina jednog i drugog sela zbrisala je ovu izmještanu i nerazumnu podvojenost pa i starudije u odjevanju, zajedno organizuje radne akcije i daje priredbe a zajedno su i u kolu i igri, momci i djevojke.

Po mjerilu godina, nedavno je kroz Čelincac prošao prvi voz a u svim pravcima društveno-ekonomskog života otišlo se daleko naprijed. Sada Čelincanci već diskutuju o formiranju komune koja će povezati okolni kraj na novoj osnovi i tako omogućiti mnogo brži razvitak. Predlog Sreskog odbora Socijalističkog saveza o organizovanju komuna na području sadašnjeg Banjalučkog sreza narod opštine Čelincac prihvatio je bez rezerve, oko granica čelinačke komune uglavnom nema spornih pitanja. Sa opštinskim područjem u sadašnjim razmjerama, komuna u Čelincu obuhvatila bi i sela Kamenicu, Novu i Staru Dubravu iz Prnjavorskog sreza i sela Lipovac i Popovac iz Kotorvaroškog sreza. Imala bi oko 11.600 stanovnika i solidnu ekonomsku bazu kako za razvitak poljoprivrede tako i rudarstva i šumarstva. Rudnik mramora u selu Skatavici već se djelimično eksploatiše a prema nalazu geologa radi se o velikim naslagama. Mramor u Skatavici veoma je sličan — po sjaju, kvalitetu i boji — čuvenom mramoru iz rudnika Venčac u Srbiji (jedan kubni metar ovog mramora prodaje se danas na inostranom tržištu za 100.000 dinara). Rudnik u Skatavici posjetio je i naš poznati majstor-kipar Antun Augustinčić koji izrađuje mauzolej palih boraca Bosanske Krajine. Po njegovoj ocjeni skatavički mramor spada među najbolje materijale za vajarske radove i ukoliko se pronađu veći blokovi mogao bi se koristiti za

T. TADIĆ

izgradnju mauzoleja. Postoje i opravdane pretpostavke da na opštini Čelincac ima i većih nalazišta mangana, azbesta, bakra i drugih ruda. Bilo bi potrebno da se preduzmu geološka istraživanja i to će biti jedan od osnovnih zadataka buduće komune.

Jedno ekonomsko pitanje, međutim, zabrinjava ljude u Čelincu. Na osnovu odluke republičkih organa, Narodni odbor banjalučkog sreza donio je rješenje o obustavljanju rada Sreskog šumskog industrijskog preduzeća koje uglavnom radi na području čelinačke opštine. Ovo rješenje je doneseno u okviru mjera za ograničenje šumske sječe i za normalan priraštaj šuma. Preduzeće u Čelincu dosada nije bilo neekonomično i nepotrebno. Radi se ustvari o jednoj pilani sa godišnjim kapacitetom prerade od oko 3.000 kubnih metara drveta. Pored toga u pilani se vrše uslužni radovi za stanovništvo i komunalne potrebe (rezanje građe itd.). Zalaganjem kolektiva šumskog industrijskog preduzeća uz planu je puštena u pogon lokalna električna centrala koja snabdjeva strujom i ustanove, zajednički dom, čitaonicu, stanbene zgrade itd. U ovoj godini predviđeno je da se nastavi sa elektrifikacijom mjesta i okolnih sela. Od svog osnivanja, za proteklih pet godina, šumsko industrijsko preduzeće u Čelincu stalno pokazuje pozitivan bilans, ima sredene poslovanje i na vrijeme izvršava svoje obaveze prema društvenoj zajednici. Samo u prošloj godini postiglo je dobit od oko 4.600.000 dinara i to uglavnom ekonomičnom proizvodnjom a ne razlikom u cijenama. Ukupan bruto produkt sječe i prerade drveta iznosio je oko 29 miliona dinara.

Razumljivo je što se u Čelincu živo diskutuje o daljnjem sudbini pilane. Ona tu radi već oko 39 godina i ljudi su navikli da se služe njenim uslugama, da za «svaku sitnicu» ne odlaze u banjalučku pilanu. Ova pilana je i jedini pogon ovakve vrste u čitavom Banjalučkom srezu a nalazi se u kraju kome neposredno gravitira oko 20.000 stanovnika. Koliko mjere za ograničenje sječe šuma imaju puno opravdanje i ekonomski značaj, toliko njihova primjena zavisi od konkretnih uslova na pojedinom području. Pilana kod Kotor Varoši, na primjer, nije predviđena za likvidaciju i to iz opravdanih ekonomskih razloga. Što se tiče eksploatacije šuma, preduzeće u Čelincu uglavnom je koristilo i koristi takve vrste drveta koje su ugrožene od propadanja (vjetrolomi, izvale, napadnuta stabla itd.). Na taj način vrši se i čišćenje već iskorištenih šumskih područja koja treba obnoviti posumljavanjem novih stabala. Ne bi trebalo ispustiti iz vida da pojedina preduzeća eksploatišu na opštini Čelincac velike šumske komplekse i da izvoze daleko veće količine drveta nego što je kapacitet lokalne pilane.

Ovo pitanje svakako zaslužuje pažnju ne samo zbog neposredne zainteresovanosti stanovništva već i sa gledišta daljnjeg razvika komune u Čelincu koja će imati skoro polovinu područja pod šumom od ukupne površine. Može da izgleda da u ovoj diskusiji Čelincanci imaju tu i tamo lokalizma. Činjenice se moraju odvojiti od lokalizma i te činjenice trebalo bi svestrano razmotriti prije nego se donese konačno rješenje.

K.

ZAŠTO JE ČESTO NAVEĆE

Banja Luka BEZ SVJETLA

Нека села Мркоњићког среза припремају електрификацију

Do nedavno Banja Luka je imala tu « sreću » da se opskrbljuje električnom energijom sa dva vrela: termo - elektrane na Laušu i hidro - centrale u Delibašinom Selu. Mali kapaciteti tih objekata i nestašica uglja, grad su doveli u nezavidan položaj jer postojeće snage nisu zadovoljavale ni 40% potreba u potrošnji. Zato je razumljivo sa kakvim su interesom naši građani pratili napredovanje radova na izgradnji Hidro-elektrane na Uni kao budućeg izvora i snabdjevača grada električnom energijom. Velika je radost bila kad je proradio prvi agregat od 1500 kilovata. Nismo dugo čekali ni na ostale jer su i oni neposredno iza toga stavljeni u pogon. Uskoro je centrala proradila punom snagom. Mlaz svjetlosti potekao je u odvodnike koji se preko teških francuskih izolatora pružaju prema Banjoj Luci u dužini od 150 kilometara.

Dalekovod je bio posebna nada Banjalučana. Ali, eto na momente nam izgleda kao da ovim ništa nismo dobili. Banja Luka je u zadnje vrijeme napajana električnom energijom isključivo sa ovog mjesta. No i pored toga, unazad mjesec-dva dana bili smo svjedoci čestih prekida struje.

Ove zime, kao prije nekoliko godina, imali smo priliku vidjeti više puta žmirkanje petrolejki po ustanovama, u stanovima, u prostorijama društvenih i ostalih organizacija. U večernjem sumraku, bez osvjetljenja, tužno je izgledao Dom kulture sa svojih stotinu i pedeset prozora po kojima su tu i tamo bile porazmještene svijeće i petrolejke.

Još da je samo to. Gubici koje trpi naša privreda uslijed zastoja prouzrokovanog nestašicom stru-

je ogromni su i utiču na smanjenje proizvodnje u mnogim radnim kolektivima.

Društveno zabavni život grada istina na momente, biva paraliziran. Razumljivo je što se u ovakvim, da kažemo nezgodnim situacijama i po organizatore i po gledaoce, upućuje mnoštvo prekora na račun električnog preduzeća i proizvođača električne energije - hidrocentralu Slapovi kod Bihaća. Svoj sud ponekad donosimo na brzinu i bez ozbiljnijeg prilaženja stvari. Obično ne istražujemo niti pronalazimo uzroke koji su doveli do povremenih smetnji

i prekida u snabdjevanju grada energijom.

Zato pogledajmo kako stoji stvar. Jer, koliko god naši građani trpe uslijed nestašice dovoljnih količina struje, još veći su gubici na onoj drugoj strani, u gradskoj privredi.

JEDAN SAT — POLA MILIONA DINARA

Kako bi ovo potkrijepili iznijeli smo jednu malu analizu koja prikazuje stanje u privredi koje nastaje poslije prekida, odnosno, dovoda struje u grad. Jedno od najvećih preduzeća u našem gradu je «Jelsingrad» čija se godišnja bruto proizvodnja planira na milijardu dinara. Ako kao polaznu bazu za našu kalkulaciju uzmemo šesnaestčasovno radno vrijeme, jer se ovdje toliko radi, onda izlazi da dnevna proizvodnja dostiže 2.800.000 dinara. Ako dođe do prekida struje, onda preduzeće gubi za svaki sat zastoja u radu preko 170.000 dinara. Pogledajmo kako se to odnosi na cijelu gradsku privredu. Ukupni nacionalni dohodak što ga ostvaruju banjalučka industrijska preduzeća planiran je na 2 milijarde i 445 miliona dinara. Prema tome, dnevno ostvarenje se kreće u iznosu od oko 7,2 miliona dinara. Obzirom na činjenicu, da je prosjek radnog vremena u gradskoj industriji 12 časova, jer neka preduzeća rade u jednoj, a neka u dvije smjene, onda dolazimo do zaključka da gubitak koji dolazi uslijed prekida struje banjalučku privredu košta više od pola miliona dinara po jednom času.

Nedostaju nam podaci o tome koliko su gubici u ostalim oblastima privrede. Ovdje nismo uzeli u obzir veći dio uslužnih pogona i izvjesne privatne uslužne radionice. Nestašica struje uslovljava zastoj i u banjalučkim bioskopima što opet stvara jedan određeni gubitak uslijed odgadanja pretstava. Hoteli rade, da tako kažemo, sa smanjenim kapacitetom. U takvim prilikama priliv gostiju je redovno mali, što dovodi do toga da se često puta ne mogu podmiriti ni osnovni režijski troškovi. U tom slučaju komu-

na daje dotacije. Sa sigurnošću možemo reći da je nestašica struje u izvjesnoj mjeri potpomogla ovakvo stanje u ugostiteljstvu.

O tome šta sve uslovljava nestašica električne energije moglo bi se pisati mnogo. Jedan ovakav napis nije dovoljan da obradi sve one sitne «nezgode» koje se redovno pojavljuju u ovakvim časovima koji po nekad za naše potrošače traju cijelu vječnost.

JOŠ JEDNA ČINJENICA

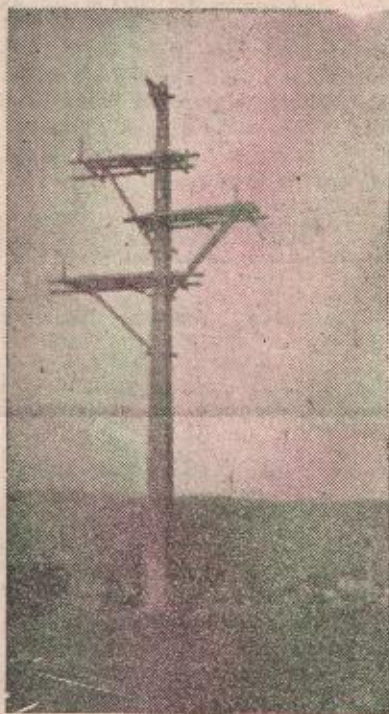
U električnom preduzeću razgovarali smo sa drugovcima koji rade na distribuciji električne energije. Na osnovu njihovih izjava došli smo do nekih podataka. U električnoj energiji se uglavnom ne oskudijeva, čak šta više, ima je toliko da bi mogla podmiriti potrebe još jednog grada veličine današnje Banje Luke. Ono, što nas u ovom slučaju najviše interesira, jesu povremeni prekidi koji su uslovljeni neevremenom. Ovaj zadnji ispad od 17 februara takođe je posljedica loših vremenskih prilika u predjelu Bihać — Krupa — Cazin. Obzirom na činjenicu da preduzeće ne raspolaže savremenim sredstvima za ispitivanje kvarova na dalekovodima onda je razumljivo što do otklanjanja kvara na liniji mora proći po 24 časa i više. Kada bi preduzeće imalo samo jedan radar on bi zamjenio rad jedne desetine. Sa ovom preciznom spravom stručnjaci mogu ocijeniti na dalekovodu gdje je došlo do kvara sa greškom od najviše pola kilometra. Ovako, preduzeće je prisiljeno poslije najave svakog, pa i najmanjeg kvara da šalje na teren ekipe ispitivača. Tako su nedavno od Banje Luke krenule dvije ekipe a od Bihaća tri. Išlo su od stupa do stupa i pregledale ispravnost uređaja. Nije potrebno posebno isticati, koliko je vremena prošlo dok su se ove ekipe našle negdje na sredini trase — na sedamdesetom kilometru.

Da bi se otklonili kvarovi koji nastaju uslijed nevremena treba uspostaviti vezu sa centralom koja je udaljena oko 150 kilometara. U ovakvim slučajevima telefonske linije su obično potrgane. Olakšice koje su do sada postojale u PTT službi, sada više ne postoje iz komercijalnih razloga. Čak i kada se uspostavi veza sa centralom, potrebno joj je poslati nešto elektroenergije za pumpe, koje tjeraju ulje u ležaje nekih uređaja. Cjelokupna manipulacija oko opravke kvarova ponekad se svodi na 15-20 minuta, a ponekad, kao što je to bio slučaj 17 februara, - na 24 časa.

Za sada ne postoje nikakve mogućnosti za rješavanje ovog problema. Grad će i dalje, istina povremeno, što zavisi od vremenskih prilika ponekad ostajati na dan-dva bez svjetla. Tek kada se dovrši izgradnja drugog dalekovoda od hidrocentrale Jajce do Banje Luke, onda će ovo pitanje doći u drugi plan. Bez obzira što je Bihać kao proizvođač električne

energije, čiji su potrošači Banja Luka i rudnik Ljubija, veoma jak, grad se mora orijentirati i na drugog proizvođača. Na ovaj način bi se postigla sigurnost u dobavljanju dovoljnih količina električne energije banjalučkoj privredi i građanima-potrošačima.

Tim više, postavlja se kao opravdano, izgradnja 110 kilovattnog dalekovoda od hidrocentrala na Vrbasu ka Banjoj Luci jer bi se iz ovog izvora u skoroj perspektivi mogli napajati i pogoni buduće Tvornice celuloze, mljekare i pumpe stanice u Ljeverču Polju. Bilo je govora da se sa izgradnjom ovog dalekovoda počne na proljeće ove godine. Obzirom da u investicijama nisu predviđena potrebna sredstva, ovdje se

nadaju, da bi se sa radovima na ovom poslu mogli početi u početku iduće godine.

UMJESTO ZAKLJUČKA

Sve ovo ukazuje na činjenicu da je nužno poduzeti nešto kako bi se stanje u ovoj oblasti normalizovalo. Dok se ne završi izgradnja dalekovoda potrebno je poduzeti odgovarajuće mjere za saniranje prilika na terenu. Možda ne bi bilo loše kada bi se na terenu, na dva ili tri mjesta postavile stražarske kućice iz kojih bi na mjesto kvara u najkraćem vremenu mogao stići stručnjak preduzeća radi opravke. Za sada, obzirom na skupoću finansijska sredstva ne postoje mogućnosti za nabavku predložnih instrumenata za pronalazak i kvarova.

Jedno što bi se moglo učiniti u ovom slučaju a što bi u mnogome doprinijelo otklanjanju smetnji je potreba da se nabavi nekoliko malih otpremnih stanica. Da bi se ubrzala manipulacija oko uklanjanja kvarova na dalekovodima ekipe stručnjaka bi morale imati male otpremne radio stanice koje bi imale toliko dometa da se mogu nesmetano povezivati bez posredstva PTT službe. Iako nisu jeftine one bi se brzo amortizovale jer se i onako mnogo novaca daje za PTT usluge.

Dok se ove i slične «sitnice» ne riješe, grad će i dalje, povremeno na dan-dva ostajati bez svjetla.

D. MOMČILOVIĆ

Zima, izgleda, smanjuje radni elan — dobrovoljne građevinske poduhvate. Ali, međutim, uslovljava oživljavanje političke aktivnosti organizacija Socijalističkog saveza u kulturno-zabavnom, ideološko-političkom i drugom pogledu. To se osjetno запажа код неких основних организација Социјалистичког савеза па Мркоњићком срезу. Добар број организација Социјалистичког савеза сада, у зимској сезони, поред осталих форми дјелатности, дискутује о плановима на које у идућој — прољетној и љетној сезони — усмјерити своју дјелатност. При том се руководе Чиниеницом да се у тим сезонама, у извјесном смислу, мијењају услови под којима се извршавају поједини задаци (долозе сезонски пољопривредни, грађевински и други радови). Ради тога је припремање извјесних планова од стране организација веома похвално. То обезбјеђује благовремено остварење појединих задатака, а нарочито радних, јер радне акције неће доћи са закашњењем као прошле године на изградњи основних школа.

Организације Социјалистичког савеза у први план стављају питање активизације чланства на изградњи основних школа у безшколским подручјима, изградњу сеоских путева, водоопскрбних објеката, електрификацију села, примјена позитивних мјера на унапређењу пољопривреде итд.

Тако села Кошљевина, Охуле, Ступари, Мајдан и Брдо дискутују о програму електрификације села, а нека су већ прибавила планове и техничку документацију. И не само то. Чланови Социјалистичког савеза из Кошљевина подузели су конкретне мјере: прибављају материјал. Далековод од Мркоњића до села и сву разводну мрежу постављају добровољно а уз помоћ стручњака граде трафо станицу. Просјечно по сваком домаћинству обећали су материјалну помоћ од по 5.000 динара. У том нарочито предаче: Миле Бороја, Васо Илић, Симо Попадић, Миле Ивета и још неки. Дакле, и поред тога што неколицина (свега њих пет-шест) имућнијих сељака ометају, или су против таквог подухвата, изгледа да ће у овој години код 80% домаћинстава овог села социјалиста замјешти петролејку. Истина остварење тог задатка зависиће и од тога да ли ће Народни одбор моћи одобрити или помоћи ту електрификацију.

Село Охуле у томе се нарочито истиче. Добровољним радом прибавили су сав материјал за трафо станицу и поставили разводну мрежу. Трафо станица ускоро ће бити потпуно готова. Такође су већ добровољно поставили и стубове за далековод од главног далековода до села. Осим тога обавезали су се дати добровољне прилоге од 200.000 динара. Земљорадничка задруга Мајдан помогла их је са 500.000 динара, тако да ће помоћ изгледа увећати на милион динара. Према томе вјероватно ће и у овом, тако сложном селу, ове године ситуи електрика.

Села Мајдан, Брдо и Ступари раде техничку документацију за освјетљавање својих села. Тријебово, Шеховици и Бараки припремају градњу осмолетки. Један број села припрема градњу основних школа, а други сеоских путева, водоопскрбних објеката итд. Истина успјешно остварење ових задатака зависиће и од тога у којој ће могућности бити Народни одбор среза да обезбједи средства за те сврхе. Али изгледа да ће га средства бити веома шкрта, ради чега се треба на добровољни допринос што више оријентисати. Радивој ЈАРИЋ

JEDNA AKTUELNA TEMA

Ni na mala ni na velika vrata

POVODOM DISKUSIJE O FILMU I FILMSKOJ ŠTAMPI

U zadnjih nekoliko brojeva »Banjalučkih novina« mogli smo povodom članka »Na mala vrata« pročitati nekoliko napisa o filmu i o raznim filmskim publikacijama u kojima je mnogo čega dobro rečeno, ali ipak treba još o tome da se progovori. Uglavnom svi se autori pomenutih napisa slažu u tome da smo raznu šund-literaturu u vidu »romana« u nastavcima i stripova izgonili na velika, a filmska štampa koja se u ovim današnjim svojim kvalitetima može sa puno prava smatrati šundom (čuzev mjesečnog lista »Film« koji izlazi u Ljubljani na slovenačkom i srpsko-hrvatskom jeziku) uvalila na mala vrata. Ali, čini mi se da je uticaj filmske šund literature na omladinu, tj. na njen pravilan odgoj i razvoj preuveličan. Istina je da ona može da vrši izvjestan uticaj na jedan dio omladine, ali ne nikako presudan i značajan za formiranje pogleda na život i svijet današnje omladine. Naša društvena stvarnost, pa i svjetska, napredna književnost, umjetnost, štampa, te mnoštvo drugih pozitivnih faktora vrše svoj neminovan i snažan uticaj u tolikoj mjeri da ova nazovimo štampa može da pretstavlja samo jednu sitnu smetnju koju treba, a u tome se slažemo svi, otklanjati. Ali kako?

Svi mi danas ističemo da nam se ta štampa uvukla na mala vrata i mi je možemo raznim mjerama istjerati na velika vrata. U tom slučaju ostaju nam otvorena i mala i velika vrata, ali — i kuća prazna. Dakle nije stvar u postojanju loše filmske štampe nego u nepostojanju dobre koja bi, u to možemo biti uvjereni, vrlo brzo izbacila filmsku šund literaturu i na mala i na velika vrata i kroz prozor i kroz odžak. Jer milioni naših građana svih uzrasta, profesija i intelektualnih nivoa iz dana u dan gledaju filmove i, sasvim prirodno, traže da im se nešto više o filmu kaže ili napiše. Oni hoće da o njemu nešto više znaju i s ove i s one strane i, logično, gdje nema djevojaka babe kolo vode. A mi danas u cijeloj našoj zemlji nemamo ni jedne knjige o filmu, a svega jedan koliko-toliko ozbiljniji filmski mjesečnik, koji nije ništa drugo nego »jadna slamka među vihorove« (Njegoš). A mi svaljujemo ogromnu krivicu na roditelje kojima je, ništa manje nego omladini potrebna, dobra filmska literatura i na prosvjetne radnike kojima je itekako potrebna ista literatura, jer otkud će i jedni i drugi znati sami malo više o filmu bez dobre filmske literature. A mi je nemamo niti nam ona ulazi na velika ni na mala vrata.

I ukoliko se nekad pojavljivao koji iole ozbiljniji filmski list on je poprimalo oblik tribine za međusobna razračunavanja pojedinih filmskih radnika i grupa, bivao tako loše opreman i neinteresantan da je najzad nečujno iščezavao. Mi možemo reći da ova sadašnja filmska šund štampa ima vrlo dobru i privlačnu opremu uz koju protura skandalozan tekst i dezinformacije. Mi mnogo u tim listovima napadamo fotografije lijepih žena sa otkrivenim lijepim tijelom, skupocenim bočicama itd. Ali, da li je moguće zamisliti filmske revije bez toga? Nije. Ali je

KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO »M. STOJANOVIĆ« IZ PRIJEDORA GOSTOVALO U SANSKOM MOSTU

Veliko interesovanje vladaalo je za nastup kulturno umjetničkog društva »Mladen Stojanović« iz Prijedora u Sanskom Mostu. Tim više, što je nastup na vrijeme najavljen. Međutim, nije ostvareno ono što se očekivalo.

Pod ličnom »Večeri narodnih pjesama i igara« imali smo priliku da vidimo loš i nepripremljen nastup samo jednog dijela ovog umjetničkog kolektiva iz Prijedora. J. A.

moгуće zamisliti nešto drugo a to je između tih slika dobar tekst koji bi u pravoj slici prikazivao stanje u filmskom svijetu i filmskoj produkciji, istinito objašnjavao sve ono što se sa koje strane hoće filmom da kaže i postigne, drugim riječima, da iznese pred filmske gledaoce sve pozitivno i negativno u današnjoj filmskoj umjetnosti u svijetu i pojedinom filmu koji oni gledaju ili će ga gledati i po pojedinim filmskim veličinama i »veličinama«.

Ako ovako gledamo onda nam samo od sebe otpada zastarjelo i besmisleno shvatanje o filmovima koji su za omladinu i koji nisu za omladinu. Takvi filmovi ne postoje, nego postoje dobri i loši filmovi. Dobri za svakog i loši za svakog. (Naravno ne treba gubiti iz vida da postoji određena repertoarska filmska politika koju vode oni koji se bave uvozom filmova.) Treba zato putem štampe i knjige omogućavati svakome da brzo sazna šta je u kome filmu dobro a šta je loše, jer ono »zabranjeno za omladinu«, kao što svi znamo iz iskustva, djeluje kao posebno privlačan mamac. Mi ne treba da toliko strašno strahujemo od toga što će nam omladina gledati jedan loš film, nego treba da se zabrinemo oko toga što nemaju gdje da pročitaju o tome šta je i zašto loše u tom filmu ni omladina ni

stariji, nego u svom traženju saznanja o tome nalaze samo čistu dezinformaciju u šund literaturi. I dok god mi budemo ostavljali želju gledalaca za poznavanjem filmske umjetnosti bez pozitivnog zadovoljenja dotle će filmska šund literatura imati idealno široko polje rada. Sve zabrane, sve administrativne mjere i sva naša vika na nju neće postići nikakav efekat. Pored lošeg treba da nastupa dobro a da će u tom nastupanju dobro uvijek pobjeđivati to možemo biti sigurni.

Tako, i jedino tako moguće je potisnuti neželjenu pojavu filmske literature, i potrebno ju je potisnuti kao i svaku drugu negativnu zaostavštinu naše prošlosti, jer je to zaista jedna zaostavština starog koje još živi zahvaljujući tome što se sve novo postepeno a ne preko noći oslobađa starog. Naše je da pomognemo ubrzanje njegovog odstranjivanja i da gledamo na njega kao na zaostatak a ne kao na faktor koji je u razvoju i da mu ne pridajemo značaj i snagu koju on faktično nema jer postoje faktori koji djeluju suprotno njemu a koji imaju daleko veću snagu i značaj u formiranju čovjeka. A čini mi se da ne trebamo ni na omladinu gledati kao na nešto što može zanijeti svaki vjetrić.

R. VOJNOVIĆ

ДРАМСКИ СТУДИО

Д. Добричанин: „ЗАЈЕДНИЧКИ СТАН“

ПОВОДОМ ПРЕМИЈЕРЕ

Премијером комедије „Заједнички стан“ од Д. Добричанина Драмски студио оmlадине Бање Луке показао је солидну и добро примљену изведбу. Томе је много допринијела ведрина саме комедије, која у себи носи доста лакрдијашких елемената, као и сама актуелност тематике.

Комедија почиње „усељавањем“ апсолвента медицине Мише у кућу, која се налази тек у почетној фази градње. („На то темељ, тако рећи“). Али одмах наступају стапбене компликације. У другој соби смјестено се вјечити студент Пепа, кога су тап и тапша, као бескорисног члана породице, протјерали из њихове куће. У конкуренцију се мјеша и пензионер деда Бога, сада на дужности чуvara зграде, као главни претендент за централно мјесто у новој кући. Али деда Бога није сам, иако је удовац. Ту је и његов зет Драгиша, смунени епигмата, са својом свадљивом женом Натом и кћери. У посљедњем тренутку, када је инвазија усељавања требала већ престати, кроз прозор упада у стан удовица Пола са мезимцом козом, заузима собу са предсобљем, а дјевојачку собу резервише за своју братаницу Лулу.

У овако постављеној ситуацији потпуно су сазрели услови за развој интересантне фабуле, низа међусобних сукоба и тужакања, тако да је основна компонента у комедији простор у коме се нижу догађаји.

Ријешење неиздржљиве ситуације проналази Пепа, који на састанку кућног савјета износи свој спасоносни приједлог, предлаже да се апсолвент Миша региструје са Љубицом Госпа Нате и Драгише и да се уселе у једну собу, а он узима братаницу тетке Поле. Усваја се и његов приједлог о вјенчању деда Бога и тетке Поле. Ствари се коначно сређују, више не смета што је коза разбила лавабо у бањи, јер то је сада њихова коза.

Да би се прекинуло ово празнично расположење и указало да се ови проблеми не ријешавају баш тако једноставно, долази чиновник, као пошта свему, са налогом за иселене, јер се зграда по новом урбанистичком плану руши.

Режија Уроша Ковачевића успјела је да искористи у доброј мјери значајне црте ове комедије, иако је пропуштено доста грешака у језику, што је у овом случају била искључива дужност редитеља и лектора.

Урош Ковачевић

Између интерпретација ликова ове комедије издваја се Урош Ковачевић као деда Бога, Бранко Турчић као вјечити студент Пепа и Хајрија Смаилагић као тетка Пола. Стеван Грубић, члан Народног позоришта Босанске Крајине, показао је доста рутине тумачећи улогу апсолвента медицине пред дипломским испитом, којеу атмосферау зајамног гложена сустанара ствара многе неприлике.

У другу групу по квалитету изведбе могли би доћи: Милан Вилбија као Драгиша, Ферид Бајић као тетка Полина братаница Лула и Дарко Чиковић као први зидар.

Лик госпа Нате дала је Стојанка Татаревић доста неуверљиво, као и Аида Вишић у улози Натине и Драгишине кћери Љубице.

Послије ове премијере могу се с правом очекивати озбиљнија остварења у дјелатности Драмског студија, што објекта учешће и залагање цијелог колектива на овој представи.

IZLOŽBA ČLANOVA ZADRUGE LIKOVNIH UMJETNIKA IZ BEOGRADA

Preko 70 slikara koji žive i rade u Beogradu izložilo je svoja djela u Narodnom muzeju, u Banjoj Luci. To su savremeni mladi i stariji slikari, a izložili su svoje novije radove.

Senzacija za oči — slika — ona nas odvede u neshvatljiva raspoloženja koja postaju jasna, ako su bliža prirodi. Malo komplikovana dečnicija! Ali ima sličnih definicija na dužine.

A ovo su lijepe slike, sa mnogo tema, negdje teških, epskih, i isaranih dubinom raspjevanih tonova i boja. Negdje su to lake i lepršave lirske i dražesne teme, a ponegdje i nedovršena djela.

Upamti li neko od nas svu ljepotu i tragiku voljenja — rađanja i nastajanja i umiranja, što nas okružuje od prvog našeg saznanja i zaledi se u slici našeg pamćenja? Upamti se to, ali slikari to izraze sa zanatskom istančanom i umjetničkom psihologijom.

Kolorit, to je simfonija boje i boja, tonova, koji nijansiraju u najsitnijim izrazima prirode. A ljepota je u umjetnosti realnost izraza, to je bit i najružnijeg, ali i nužnog i istinitog.

Zato — nabrajat sve redom slike — a na ovoj izložbi ih ima 85 — izabrati i oduševiti se za jednu sliku, njenom visokom kvalitetom, nije baš lako, jer u ovoj kolekciji blješte istančana raspoloženja i temperamentni mnogih umjetnika, dubokih stvaraoca. Počesto kod pojedinih prevale istančana fuga ili potez modernih, rjeđe razumljivih izraza, a crtež, ivica stvari, izgubi se bez oblika. Nas tada zaboli u dnu očnog shvatanja — to nepotpuno, nesvršeno i rascijepano djelo. De gustibus... ali nije moderno samo ono što je neshvatljivo. Mi možemo sa tima gledati »Beogradske krovove« od Miloša Bajića, gdje crtež i kolorit idu disharmonijom i same plohe, a i tvrdoćom uproštenih surovosti takozvanog dječjeg slikarstva (infantilizam). Nas ovakve slike niti raduju, a često nas ljute.

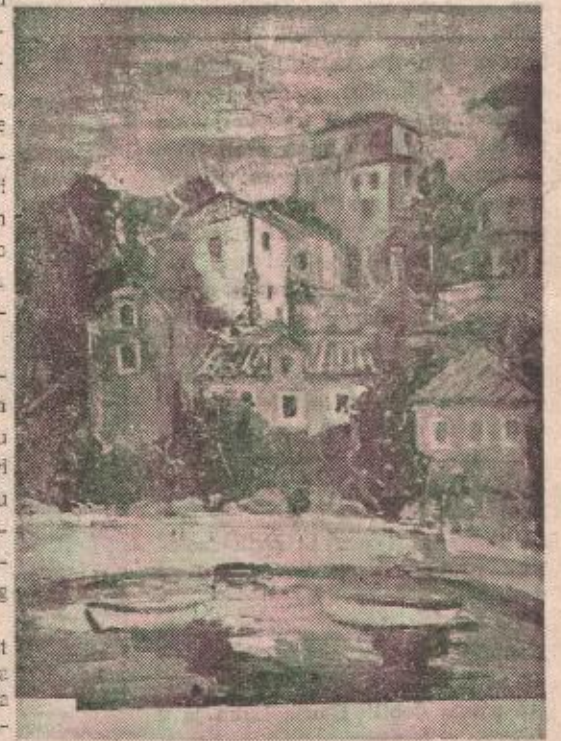
Problemi i kompozicije, koji govore razumljivim slikarskim jezikom, koji je shvatljiv, to je zahtjev likovnog i umjetničkog davanja. Slično je i u svim umjetničkim izrazima.

Bogatstvo, težina tema, dubine duživljaja, iskre produhovljenih materijalizacija, šarene različite modulacije blagih i jakih tonova i riječi, to je dobar dio slika. Plodne riječi najplodnijih paleta, zar mogu ostati samo obične stvari — predmeti?

Ostanite samo četvrt časa u tri prostrana salona drugog sprata muzeja, obogatite se ljepotama i istinama, koje nisu vazda dostižne.

Dugo ćemo nabrajati majstore što daju širinu i specijalnosti tema, ali ne može se odoljeti pojedinim visokim kvalitetima. Brijantno osvaja »Sv. Stefan iz crnogorskog primorja« — ulje i pejzaž Nikole Graovca. Ta slika ima svu i punu ljepotu, virtuoznost kompozicije, širinu špahtlom rađene površine. Sa malo riječi ne može se izraziti visoka ubjedljivost ovog majstora.

A da ih ređam po visokim kva-

Jevza Kukić: Motiv sa Primorja (ulje)

Stefana: Kumrićev jesenji pejzaž, očiču Lavnicu Hutena, raspjevane Crvene masline bogatog kolora Sane Lukić - Sotrine, zatim Dane Dukić (ulje), pa Vase Pomorišca, starog majstora lijepi »plein air« s Juga.

Milorad Čirić, sa »Proljećem« (ulje), Duško Ristić »Pekara« (ulje), u jednostavnosti lijepa i smirena. Mića Popović sa »Cvijecem« (ulje). Akvarel »Ohrid«, Svetislava Čerića, Četlić Milan, slično, više jednostavan, ali nedovršen »Bled«, (ulje). Akvarel »Ohrid«, Svetislava Strale, ima sve kvalitete starog majstora. »Unski brzaci« (ulje), od Slobodana Gajića, ne opravdava brzake te jedinstvene rijeke. To su modernizmi koje malo ko od gledalaca i pokuša zavoljeti. Vojtjeh Bratiš »Sopocani«, (ulje) — jedna od najsolidnijih impresionističkih slika u zdravom tretmanu kolora.

Izložba je otvorena od 16 do 24 februara. Posjeta je mogla biti i bolja. Iz nepoznatih razloga otkazano je predavanje jednog od izlagača.

Veljko Jelovac

Detalj sa izložbe

Pred proslavu 10-godišnjice našeg školstva

Najstarija Banjalučka škola

Treća osnovna škola u Banjoj Luci otvorena je 1880/81. godine. Tada je nosila naziv: »Prva dječja pučka škola«. Do njenog otvaranja za vrijeme Turske vladavine u Bosni, bilo je samo vjerskih škola: mekteba, srpsko-pravoslavni škola itd. U ove »škole« išla su djeca određene vjeroispovijesti. Već početkom 1879. god., godinu dana nakon osvajanja Bosne, austrijske vlasti naređuju u pravnim oblastima, koje su bile u vojničkim rukama, da nastoje da što prije opet otpočnu radom konfesionalne (vjerske) škole i da one primaju učenike drugih vjeroispovijesti, a za učitelje onih škola koje oblasti sami otvore da uzimaju sposobnije podoficire. Takve su škole ubrzo otvorene u Trebinju i Sanskom Mostu.

Cim su upravu preuzele od vojske civilne vlasti odmah je pristupljeno otvaranju pučkih (narodnih) škola za učenike svih vjeroispovijesti. Zbog čega je to Austro-jugarska forsirala — razumljivo je.

Već 1880. god. postoje ovakve škole u Rogatici, Čajniču, Višegradu, Kladnju, Jajcu, Duvnu, Glamocu, Gornjem Vakufu, Vrnograču, Kulen Vakufu, Orašju, Donjoj Mahali, Gradnicama, Stocu, Trebinju, Bileći, Ljubuškom, Žepču, Zenici, Vlasenici, Bijeljini, Janju, Dragaljevcu, Dvorovima, Magnojevićima, Zagorima, Zabrđu, Crnjevici i Garevici.

A zemaljska vlada osniva 1880. do 1881. normalne škole sa 4 godišta u Sarajevu, Travniku, Bihaću i Banjoj Luci. Za razliku od vjerskih škola (pošto ju je otvorila država - car) prozvala se Carska škola. Škola je radila u okolici džamije »Ferhadije« sve do 1939. god. kada se s inventarom, učilima i arhivom, preselila u sadašnju zgradu u ulici Nurije Pozderca. Od 1939. godine u ovoj zgradi je radila Trgovacka akademija.

Pri otvorenju, kako se vidi iz razrednice, bila su postavljena dva učitelja. Njihova su imena nepoznata, jer u razrednicama nedostaju prvi i posljednji list.

Interesantno je, da je prvi upisan u Glavni imenik Jusuf Meheć Čemalović. Otac mu je bio »bućin«. Jusuf je bio star pri upisu 13 godina. Pod brojem 2 upisan je Ismet Hamidov Šakić. I on je imao 13 godina kada je u školu upisan.

Iako su prvi upisani đaci bili muslimani, njih je vrlo malo završilo školu za vrijeme Austrije, a i Jugoslavije.

Ovaj prvi glavni imenik je neko prepisao u novi s motivacijom: »Pošto bijaše prvobitni glavni imenik ne samo u lošem stanju, nego i netočan...«

Taj novi - pravi imenik - kao prvog đaka ima: Džinić Muhamed, Hadži Husrefa, veleposjednika. Dan upisa 18. X 1880. godine.

Jusuf Čemalović je dobio redni broj 43 a Ismet Šakić 62 i sada mu je otac »aga«. Dakle »bućin« sin nije mogao ostati na čelu glavnog imenika, nego veleposjednikov. Škola ima sve glavne imenike

počev od 1880. god. ali ne posjećuje sve razrednice. Prema imenicima u školu je do danas upisano 9.753 đaka. Do 1903. god. nije upisana ni jedna djevojčica. Škola se zvala »I Narodna osnovna škola u Banjoj Luci«. Tako piše na knjizi Glavnog imenika, a pečat na njoj glasi: »Gradska dječja pučka škola u Banjoj Luci«. U školu su sve do 1903. god. upisavana samo muška djeca. Tek 1903. godine formira se »Djevojačko odjeljenje I narodne osnovne škole«. U ovom posebnom, glavnom imeniku »djevojačkom odjeljenju« od 1903. do 22. XI 1914. upisana je 576 učenica. Interesantno je, da u ovih 576 djevojčica nema ni jedne muslimanke. U ovaj »ženski glavni imenik« kao prva je upisana Zorka Appel, vjere rimokatoličke, rođena u Luči Palanci, od oca Ivana, nadlugara. Iza nje je Grozda Berušić, rođena u Banjoj Luci 1896. god., od oca Mile, dimnjačara.

Sve do 1915. god. odvojena su bila muška, a odvojena ženska odjeljenja, pa čak i imenici u koje su se zavodili, premda je jedna škola, bili su jedni za muške, a drugi za ženske đake.

Od 9.753 đaka koji su upisani u ovu školu do 1945. prema postojećim razrednicama završilo je školu svega za vrijeme Austrije 601, za vrijeme Jugoslavije 781, za vrijeme takozvane NDH 116 — ukupno 1501 učenik od upisanih. Odnos upisanih i onih koji su završili školu je nevjerojatno nerazmjernan. Od 1945. godine do danas u ovu školu je upisano 1978 učenik, a istu je završilo, ne računajući 3 četvrti razreda koja će završiti, 1184 učenika. Ako ovom broju dodamo 30 koji će sigurno završiti četvrti razred ove godine onda je za 10 godina završilo četvrti razred 1264 učenika od 1978 upisanih. Dok je do 1945. za 85 god. otpalo, napustilo školu 6274 đaka, dotle je za posljednjih 10 godina otpalo samo 714.

Naročito je bio slab upis ženske, a pogotovu ženske-muslimanske djece. Tek je 1936/37. godine koliko se ustanovilo po evidenciji, prva muslimanka Enisa (Sade) Draganović završila školu s odličnim uspjehom. U 56 godina samo jedna jedina! Danas u ovoj školi ima podjednak broj muških i ženskih učenika.

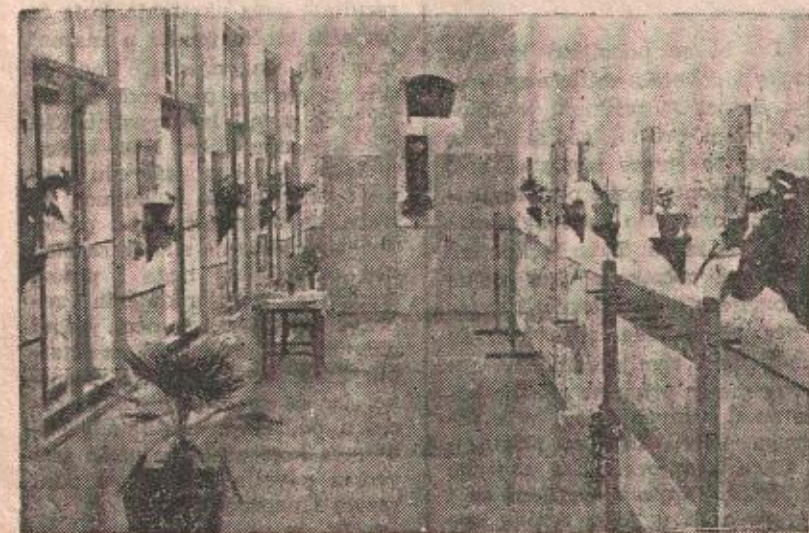
Ovu je školu završio i Narodni heroj Veselin (Aleksandra) Masleša godine 1916/17 s vrlo dobrim uspjehom. To je tada bio najbolji uspjeh.

I pretsjednik Narodnog odbora grada drug Momir Kapor je prvi put 1927/28 završio IV razred. I niz drugih naših Banjalučana završio je ovu školu.

Iako svi upisani (9753) nisu završili školu, ipak je ona odigrala vidnu ulogu u širenju osnovne prosvjete u našem gradu. Mnogi su bar naučili čitati i pisati, pa su kasnije sami nastavili učenje.

Ova škola može da se ponosi činjenicom da u oblasti prosvjete djeluje i radi već 75 godina.

M. Č.

Godina jubileja našeg grada

Četiri značajna jubileja proslaviće u ovoj godini naš grad: dvadeset drugog aprila navršice se deset godina od oslobođenja Banje Luke, a nešto kasnije i jubilarne godišnjice tri najznačajnije kulturne ustanove našeg grada — 60 godina postojanja banjalučke gimnazije, 30 godišnjica rada Učiteljske škole, 25 godina postojanja i rada banjalučkog Narodnog pozorišta. Obzirom na značaj rada ovih triju naših kulturnih ustanova, i njihov uticaj na prosvjetni život ne samo našeg grada, nego, može se slobodno reći, i cijele Bosanske Krajine. Jubilarne proslave njihovog dugogodišnjeg prosvjetnog rada biće obilježene na najsvčaniji način. Pored svećanih akademija i drugih kulturnih manifestacija koje se tim povodom predviđaju i na koje će biti pozvani i bivši đaci tih škola i članovi Narodnog pozorišta, sve tri ustanove prirediće u svojim prostorijama i posebne izložbe kroz koje će prikazati istorijski pregled svog dosadašnjeg rada.

Poseban značaj u sklopu ovogodišnjih jubileja našeg grada imaće desetogodišnjica oslobođenja Banje Luke. Ta proslava neće imati samo karakter formalnog obilježavanja godišnjice značajnog istorijskog datuma, nego će ujedno predstavljati i dan svečanog sumiranja dosadašnjih rezultata u razvoju našeg grada postignutih kroz deset godina života u slobodi. Čak i ne ulazeći u svakodnevni sadržaj života naših građana, nego, bacajući makar samo letimičan pogled na današnji izgled našeg grada, upoređujući ga sa onim od prije deset godina, potvrđuje nam koliko bi se dugo o toj temi moglo pisati i govoriti.

Da bi proslave svih ovih značajnih jubileja imale što svečaniji karakter i da bi što potpunije odgovorile svojoj svrsi. Plenum Sreskog odbora Socijalističkog saveza, koji je održan u ponedjeljak, 21. ovog mjeseca, bio je skoro isključivo posvećen tim pitanjima. Na Plenumu je odlučeno da se, tim povodom u gradu formiraju dvije komisije — komisija za proslavu desetogodišnjice oslobođenja Banje Luke, i komisija za organizaciju proslave jubilarnih godišnjica triju kulturnih ustanova koje će se, u vezi s tim, brinuti o svim tehničkim i organizacionim pitanjima.

Добрим предавањима Раднички универзитет у Приједору стекао је сталан број посјетилаца

Раднички универзитет је у Приједору најмлађа културно-просвјетна установа. На иницијативу Среског синдикалног вијећа и Градског комитета Савеза комуниста, она је основана прије три мјесеца. Задатак јој је да организује и учине на стручно, културно и политичко образовање радника на подручју Приједорског среза. Иако је кратко вријеме од њеног оснивања, већ данас се може говорити о успјесима ове установе. Истакнућемо само неколико података о раду Универзитета.

Универзитет је до сада организовао 4 курса економског образовања радника и то у Фабрици целулозе, Грађевинском предузећу »Крајина«, Руднику Љубији и граду Приједору за остале радне колективе мањих предузећа. Ове курсеве похађа 400 радника. Курсеви ће радити четири мјесеца, а за сваки курс је предвиђено да обради 16 тема. До сада је пређено 8 тема.

Осим ових курсева, при Универзитету ће ових дана отпочети са радом два курса и то диклографије и стенографије, а ради се и на организовању једног курса страног језика.

Међутим, што се тиче политичког образовања које се данас организује у оквиру самих предузећа, Раднички универзитет није постигао знатније резултате. Ту је највећи проблем предавачки кадар.

По угледу на загребачко радничко свеучилиште приступиће се организовању курсева при самом универзитету за поједине граде као што су машинство, грађевинарство, електричарски курс и сл. Тако ће радници, нарочито они полуквалификовани и неквалификовани имати боље могућности за своје стручно образовање ради стицања звања квалификованог или полуквалификованог радника.

Ово су данас главне форме делатности Радничког универзитета. Оне, заједно са другим формама образовања — школе основног образовања, просвјетни курсеви и сл., имају велику улогу у образовању радника, њиховом стручном, економском и опште културном уздизању.

Поред редовних курсева на Радничком универзитету у Приједору и у Руднику Љубији одржано је 11 јавних предавања на којима је било око 3.500 слушалаца. Предавања су држали наши познати научни, просвјетни и политички радници а о темама као што су: »Постанак живота на земљи«, »Атомска енергија«, »О комунама«, »Нови платни систем« итд. Филмски режисер Косановић Бошко одржао је предавање на тему »Филм као свакодневна стварност савременог човјека«; Чедо Кисић и Јоже Грегорин из Сарајева »О нашој са-

временој поезији«; Проф. Врабеч Мирослав из Вање Луке »О материјалистичком схватању историје«; Професор Техничког факултета из Загреба Др. Базјанац Даворин »О могућности интерпланетног лета« и др. Оваква предавања била су нарочито посјећена. Зато ће се и даље настојати на организовању оваквих и сличних предавања.

Оваквим радом Раднички у-

ниверзитет се све више афирмише као једна од најактивнијих културно - просвјетних установа. Треба на крају истаћи и разумијевање код радних колектива као што су Фабрика целулозе, Рудник Љубија, Столарско предузеће »Јавор« и др. који су својом материјалном помоћи помогли оснивање радничког универзитета.

Тојко Вукадиновић

SLABA PROPAGANDA

U Kozarcu se prije par dana desio slučaj koji je za osudu. Pokretno kino hemiske tvornice »Zorka« iz Šabca zakazalo je kino-predstavu na kojoj je trebao biti prikazan film »Moderna poljoprivređa«. Za ovu predstavu vladao je veliki interes. Dolazili su ljudi iz sela koja su udaljena od Kozarca 17 kilometara, a tu su bili i učenici koji u školi imaju predmet Osnovi poljoprivrede. Oko 17 sati pojavio se autobus i stao pred kino salom, ali na veliko iznenađenje prisutnih rukovodilac ove ekipe izjavio je da ne mogu dati predstavu, jer sala nije zamračena i da oni moraju po danu da stignu u Banju Luku. Ovo me odgovara stvarnost, jer postoji pak-papir kojim se vrši zamračenje. Trebalo bi oni koji šalju ovakve ekipe za propagandu da pošalju ljude koji će zaista biti propagatori! I od kojih će preduzeće imati koristi. Što su ovi »pro-

pagatori« stvorili kod prisutnih? Sivočili su to da drugi put ako dođu budu oni izigrani.

T. D.

UČENICI IZ GIMNAZIJE U SRPCU POSJEĆUJU ČASOVE POLJOPRIVREDNOG OBRAZOVANJA

Nedavno je u nastavni plan i program Gimnazije u Srpcu uveden novi predmet: poljoprivredno obrazovanje. Obzirom da je veći dio učenika sa sela, razumljivo je što je uvođenje ovog predmeta kod djece pobudilo veliko interesovanje.

Na ovim časovima učenici imaju mogućnosti da se upoznaju sa osnovama savremenog uzgoja pčelarstva, stočarstva i voćarstva, kao i sa opštim problemima iz poljoprivrede. Predavači na ovim časovima su stručnjaci iz Poljoprivredne stanice u Sitnešima.

M. VUČENOVIĆ

ISPRAVKA

U članku »Jedno poliuspješlo gostovanje«, objavljeno u prošlom broju, promakle su neke jezične greške. Tako umjesto riječi »slobodnu« treba da stoji globalnu ocjenu; umjesto »lagodno« treba da stoji - nelagodno iznenađenje;

umjesto »praskavog vikanja« — praskavo vikanje.

Druge sitnije pravopisne greške, koje ne mijenjaju smisao teksta, čitaoci su mogli sami da uoče i isprave.

VETERINAR VAM GOVORI

Metiljavost (Distomatosis) je najčešća bolest ovaca u Bosanskoj Krajini

Metiljavost je dugotrajna bolest domaćih životinja nastala štetnim djelovanjem jednog plosnatog crva poznatog u našem narodu pod imenom metilj. Postoje dvije vrste metilja: veliki i mali. Veliki metilj je štetniji i opasniji po zdravlje životinja pa se on i smatra glavnim uzročnikom metiljavosti. Ima oblik srcolika lista zelene boje. Dug je do 3 a širok 1 cm. Živi u žučnim kanalima jetre oboljele životinje. U životu može ostati do 5 godina. Za to vrijeme izleže oko 1.000.000 jaja. Jaja prolaze kroz žučni kanal u crijeva a odavle sa izmetom napolje. Uz povoljnu temperaturu (18 — 30°C) iz jajeta nastaje tropski crvić. On se u vlažnoj sredini živo kreće i traži barskog spužica u koga se uvuče. Ako ga ne nađe ugine za 24 sata. U barskom spužicu provede neko vrijeme gdje se dalje razvija a zatim ga napušta. Pomoću repića kreće se vodom dok se ne priljepi uz kakvu biljku gdje se začahuri. Ovako začahuren uz povoljnu vlagu može ostati u životu do 8 mjeseci. Životinje koje pasu na ovakvim mjestima ili dobivaju sijeno sa ovih mjesta — uzmu sa travom i sijenom i zametke metilja koji prodru u crijeva a odavle putem krvi u jetru (crnu džigericu) gdje se dalje razvijaju.

Poplavljeni tereni, pašnjaci uz rijeke, potoke i bare su najpogodnija mjesta za razvoj metilja. Kišne godine još više uslovljavaju ovaj razvoj jer se vlažne površine povećavaju. Životinje se masovnije zaraze u jesen i proljeće kada ima najviše oborina. Način držanja stoke doprinosi širenju ove bolesti. Ovce iz brdskih srezova odgone se u jesen i rano proljeće u nizinska mjesta na ispašu. Nije čudo da su ovce najviše izložene zaraženju i da procenat zaraženih ovaca od metiljavosti dosegne ponekad 100%.

Ne obole sve zaražene životinje od vidljive metiljavosti. Da li će životinja oboljeti pod vidljivim znacima zavisi od broja zametaka metilja koji su prodrli u tijelo i napali jetru. Slabije hranjene i držane životinje prije obole. Najčešće se bolest sporo razvija. Na zaraženim ovcama u početku nemamo ništa primjetiti. Kasnije ovce postaju nevesele, zaostaju za stadom, izgube apetit, omršaju i smanje količinu mlijeka. Sjanjene ovce mogu da pobace. U daljem razvoju bolesti ovce još više izmršave, postanu anemične, gube vunu, manje su vitalne i otporne. Naposljedku se pojave otoci u međuvličnom prostoru, na vratu, truhu i okolni ovih mjesta. U ovakvom stanju životinja ugine.

Ako su ovce odjedanput napadnute većim brojem metilja može nastati i buran tok bolesti koji traje kratko vrijeme i završava smrću.

Na ugnulim i zaklanim životinjama nađu se teže promjene na jetri. Redovno su žučni kanali jako izrađeni i odebljali. Jetra je povećana, ređe umanjena. Ponekad u jetri prevladava vezivno tkivo. Tada je jetra čvrste konzistencije, neravne površine i bez sjaja. Na prerezu nađu se u žučnim kanalima živi ili uginuli metilji.

Metiljave ovce mogu se klati radi iskorišćavanja njihovog mesa za ljudsku ishranu, samo se jetra zaplijeni i poništi. Ako je meso zaklane ovce vodnjikavo i jako mršavo tada je cijeli komad neupotrebljiv.

Nastale štete od metiljavosti su vrlo velike. Od oboljelih ponekad ugine 50%. Živa vaga opada do 25%. Ovom se pridružuju gubici u podmlatku, vuni i mlijeku. Štete se ogledaju i u odbacivanju jetre kod klanja što je redovna pojava. U 20 srezova Bos. Krajine odbaci se godišnje zbog metiljavosti oko 50.000 kg jetara. Ukupne štete od metiljavosti iznose prosječno za 20 srezova 700.000.000 dinara godišnje.

Oboljele ovce mogu se liječiti ovčijim protumetiljom. Lijek djeluje vrlo dobro. Metilji u jetri uginu pa se liječena životinja za davanja lijeka brzo oporavi i ozdravi. Slabije lijek djeluje kada je bolest jače razvijena i kada je jetra toliko izmjenjena da ne može obavljati svoju redovnu zadaću. Još slabije lijek djeluje kada ovce naglo obole sa burnim tokom. Tada je najbolje ovce poklati jer je liječenje bezuspješno. Lijek se nalazi u čvrstom ili tekućem stanju u želatinoznim kapsulama. Oboljelim ovcama daje se

po jedna kapsula. Preporučljivo je davati mršavim ovcama lijek u tečnom stanju jer ga bolje podnose a debelim u čvrstom. Mjesec dana pred jaganjenje ovce ne treba liječiti jer mogu pobaciti. Lijek je najbolje davati svakom grlu u jesen kako bi preko zime što bolje sačuvalo snagu. U toku godine preporučuje se liječiti samo vidljivo oboljele životinje u stadu. Sa proljeća liječenje treba izbjegavati jer su ovce preko zime izglednije, iznurene i očajne pa dejstvo lijeka je češće i otrovnije.

Pored liječenja treba sprovesti i druge zaštitne mjere a na prvom mjestu: spriječiti napasivanje ovaca u podvodnim terenima zaraženim metiljom. Za vrijeme stajskog držanja (preko zime) hraniti ovce sa sijenom dobivenim iz nezaraženih područja. Ovčiji đubar sakupljati i pakovati u hrpe na određeno mjesto. Preduzimati mjere za ozdravljenje pašnjaka (regulacija korita rijeka, potoka, melioracija podvodnih terena). Obezbjediti dovoljne količine sijena za žmisku prehranu ovaca u planinskim srezovima gdje se i nalazi najveći broj ovaca a time spriječiti odgon u nizinske krajeve sa jeseni i u proljeće gdje se ovce i zaraze metiljom.

Dr. S. Z.

Električnom preduzeću „BANJA LUKA“ u Banjoj Luci

je potreban jedan daktilograf I ili II klase, i jedan službenik na dužnost blagajnika preduzeća sa praksom.

Ukoliko zainteresovani kandidati po tarifnom pravilniku, a nastup službe odmah.

IZ JAJCA I OKOLINE

Na opštini Šipovo tri poljoprivredna tečaja završila rad

U toku mjeseca januara i februara na opštini Šipovo završila su rad tri poljoprivredna tečaja u Volarima, Šipovu i Mujdžićima. Kroz ove tečajeve prošlo je 50 polaznika. Najbolji uspjeh postignut je u selu Mujdžićima, gdje je na predavanja redovno dolazilo 25—30 posjetilaca. Predavanja su održavali poljoprivredni stručnjaci ekonomije u Šipovu iz stočarstva, voćarstva, pčelarstva i ratarstva. Prilikom predavanja iz voćarstva polaznici tečaja imali su prilike da se praktično upoznaju sa načinom orezivanja voća, čišćenja i kalamljenja po najnovijim metodama.

#

Radni kolektiv željezničke stanice u Šipovu dobrovoljnim prilogom svojih članova i novcem iz vlastitih sredstava nabavio je radio aparat za svoje društvene prostorije. Članovi ovog kolektiva dali su 300 radnih sati na izgradnji partizanskog groblja u Šipovu, u svom slobodnom vremenu. Pored toga oni su pružili pomoć opštinskom odboru u bržem prevozu građevinskog materijala za izgradnju škole u Sokolcu. Dobrovoljnim radom navezli su dva vagona šljunka i nasuli peron ispred stanice, a uz samu stanicu su izgradili mali cvijetnjak.

#

U Šipovu je održana godišnja skupština Vatrogasnog društva, koje je formirano prije četiri godine. Skupštini su prisustvovali svi članovi društva, kao i predstavnici Sreskog saveza DVD i vatrogasne jedinice iz Volara. U prošloj godini društvo je više puta učestvovalo na vježbama koje je organizovao Sreski savez DVD, a i samostalno. Materijalna baza društva vrlo je slaba obzirom da mu nedostaju osnovna sredstva za gašenje požara. Preduzeća i ustanove u Šipovu nisu pružile potrebnu materijalnu pomoć društvu, izuzev opštinskog odbora, koji je na kraju prošle godine dodijelio 36.000 dinara.

U cilju stručnog obučavanja članstva, Sreski savez DVD organizovao je seminar za podoficire, kojeg će pohađati dva člana ovog društva.

Bogdan ILIĆ

UNAPREĐENJE GOVEDARSTVA

Uvođenjem novih pasmina poboljšaće se stočni fond

uopšte unaprijediti govedarstvo. U tom pravcu svake godine organizovane su i stočarske izložbe na kojima su nagrađivani najbolji odgajivači priplodne stoke, što se u praksi pokazalo vrlo korisnim.

Prema podacima ovogodišnjeg popisa stoke, na području sreza ima 18.836 goveda, a od toga blizu 7.000 krava. Međutim, prilikom prošlogodišnjeg licenciranja, ostavljen je vrlo mali broj bikova, dosta slabog kvaliteta, naročito u nizinskim područjima sreza.

Da bi se poboljšao kvalitet stoke i povećala mliječnost krava, Savjet za privredu je odlučio još u prošloj godini da se nabavi sa strane izvjestan broj bikova montafonske pasmine koje se mogu vrlo lako aklimatizirati na srezu. Tako je koncem prošle i početkom ove godine nabavljeno u NR Sloveniji 11 bikova sivo-smede rase koji su dodijeljeni zemljoradničkim zadrugama za pripusne stanice koje su u osnivanju kod svih zadruga. Pored toga za pripusnu stanicu zemljoradničke zadruge u Kotor Varošu nabavljene su i 3 krave, a u toku sezone sve pripusne stanice imaju i potre-

ban broj kvalitetnih pastuha koje će obezbijediti Pastuvsko stanište u Banjoj Luci.

Za nabavku priplodne stoke, utrošeno je iz sredstava NOS-a preko 1.000.000 dinara, dok se u ovoj godini predviđaju znatno veća sredstva za ovu svrhu, jer je to jedini način da se putem ukrštanja poveća mliječnost krava i kvalitet goveda uopšte.

Zbog toga su proizvođači pozdravili ovu mjeru NOS-a i očekivati je već idućih godina i prve rezultate ovog ukrštanja, koje će osvježiti stočni fond i u znatnoj mjeri ga unaprijediti. Toga je svjesna većina proizvođača stoke, dok manji broj pesimistički gleda na ovu mjeru NOS-a. Radi toga Savjet za privredu stoji na stanovištu da u buduću ne treba dozvoliti izvjesnim proizvođačima držanje slabog rasplodnog materijala, nego i putem sredstava zemljoradničkih zadruga i NOS-a i u ovoj godini nabaviti još veći broj kvalitetnih bikova montafonske pasmine, jer će se time ubrzati proces u podizanju kvaliteta govedarstva koje na ovom srezu ima veoma povoljne uslove za puni razvoj i napredak.

Bojan PETKOVIC

Pravni savjeti

PRAVO UČENIKA U PRIVREDI NA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Nalazim se na učenju zanata već 2 godine. Uzdržavam majku. Da li imam pravo na zdravstveno osiguranje na sebe i svoju majku?

Altarac Alber, Jajce

ODGOVOR:

Učenici u privredi imaju pravo na zdravstveno osiguranje po Zakonu o zdravstvenom osiguranju radnika i službenika a u koliko su na bolovanju imaju pravo i na naknadu umjesto plate u 100%-tnom iznosu od osnova za naknadu. Članovi porodice učenika u privredi nisu osigurani po pomenutom Zakonu, pa prema tome niti Vaša majka iako je uzdržavate nema pravo na zdravstveno osiguranje.

PRAVO NA POVEĆANJE DJEČJEG DODATKA U SLUČAJU OTUĐENJA IMANJA

Uživam dječiji dodatak u smanjenom iznosu, jer sam u 1951 godini bio zadužen sa porezom od poljoprivrednog imanja. U mjesecu augustu 1954 godine pridonio sam uvjerenje GNO-a grada Banje Luke da od tog mjeseca nemam nikakve imovine te sam to uvjerenje predao Zavodu za socijalno osiguranje u Banjoj Luci. Do danas nisam dobio nikakvo rješenje pa me interesuje zbog čega je to zaostalo.

Jahić Rifat, Banja Luka

ODGOVOR:

Kad otpadnu činjenice čije je postojanje uvjetovalo prijem smanjenog stalnog dodatka na djecu, korisniku pripada dječiji dodatak prema novom stanju u slučaju otuđenja imanja od početka naredne godine po izvršenom otuđenju. Ukoliko ste, dakle, Vi otuđili poljoprivredno imanje koje je uvjetovalo prijem stalnog dodatka na djecu u smanjenom iznosu tada Vam novi iznos dječjeg dodatka pripada od 1 I 1955 godine (budući ste uvjerenjem dokazali da ste od mjeseca augusta 1954 godine bez imovine).

Interesovali smo se za Vaš slučaj u Zavodu za socijalno osiguranje u Banjoj Luci, pa smo ustanovili da ste Vi zaista u mjesecu augustu 1954 godine pridonijeli uvjerenje da nemate poreza ali su ta uvjerenja služila Zavodu samo za anketu a ne i za određivanje novih dodataka na djecu. Ukoliko dokažete da ste imanje otuđili tada podnesite Zavodu novu molbu zajedno sa dokazima u gornjem pravcu, pa će Zavod donijeti odgovarajuće rješenje po Vašoj molbi.

Sport

VELIKA BORBENOST I ZALAGANJE Igrača „Borca“ u drugom poluvremenu

U svom prvom nastupu pred domaćom publikom banjalučki Borac postigao je uspjeh. U susretu sa veoma dobrom ekipom zagrebačkog Metalca koji je nastupio u sastavu: Arneri (Mikelić), Šebalj, Zobić, Pukšec, Šmitlehner, Švegović, Gašpert, Bosanac, Firm, Kapetanović, Šantek, Borac je postigao neriješen rezultat 3:3 i pored vodstva protivnika od 3:0 u prvom poluvremenu.

Utakmica je odigrana po veoma teškom i blatnjavom terenu koji iscrpljuje, i pod veoma teškim vremenskim uslovima, jer je duvao hladan vjetar praćen kišom koja je tek pred kraj prestala padati. Ovo je i razlog da je nedjeljni susret promatralo samo nešto više od 1300 gledalaca.

U prvom poluvremenu napadači Borca «vukli» su loptu što dalje, umarajući se i nije ni čudo što su akcije završavali dosta slabim udarcima. Nasuprot njima igrači Metalca brzo su se oslobadali lopte, igrajući i stvarajući opasne na-

BANJAC je bio jedan od najboljih na terenu

vale što jednostavnijim akcijama. Već u 10 min. gosti su vodili sa 3:0. Desni half Pukšec iz slobodnog udara sa oko 30 m. savladao je Đurića! Još jednom zbog slabe intervencije vratar Đurić izvadio je loptu iz mreže na što ga je u 28 min. Firm prisilio.

KOŃIČKI SPORT

Друштво „Врбас“ поново активно

Иако је прошло тек мјесец дана од годишње скупштине Друштва за коњички спорт „Врбас“ у Вањој Луци, на којој је расправљано о развоју овога спорта у нашем крају, већ је окупљено у редове активних чланова око 60 Вањалучана, углавном омладинца и омладинки.

Наглом развоју интереса за овај спорт допринио је колектив и управа Пастухског станишта, које се налази на терену града. На располагање клубу стављени су сви коњи способни за јахање и опрема, као и одговарајући наставни кадар. На тај начин ће и онима члановима, који се досада нису бавили коњичким спортом, бити пружене могућности савладавања основне обуке јахања.

Као један од основних задатака у раду са омладинцима поставља се рад на темељу општих правила предвојничке обуке јахања. Тако ће се, поред развијања овога лијепог и занимљивог спорта, постићи и једна значајнија друштвена улога.

Међутим, постоје и извјесне тешкоће, које Клуб за сада не може сам ријешити. У овој организацији поставља се питање ма-

теријалних и финансијских средстава. Са правом се може рећи да најскупљих спортова због чега је много мање упражњаван.

Да се не би сужила дјелатност Друштва за коњички спорт само на обуку јахања, без јавних манифестација, које би привукле

SKENDER je sa uspjehom zamijenio Jovanovića

veliki dio sportske публике, било би потребно приступити уређењу квалитетног хиподрома за чије ријешење постоје могућности, тако да би се — након нешто већих напора, могао очекивати ове јесени први јавни наступ после неколико година.

Због тежких временских прилика и blatnjavog terena primjedbe stavljene na sudenje судије Bastijanića, ne čine се оправданим.

Možda је неpravедно tražiti poslije nedeljne igre najbolje među igračima Borca, pa ipak Knez Vlado i Banjac otkakali su svojom igrom od ostalih igrača Borca, a u ekipi gostiju bili su bolji od ostalih Pukšec, Šmitlehner i Gašpert.

Zbog teških vremenskih prilika i blatnjavog terena primjedbe stavljene na sudenje судије Bastijanića, ne čine се оправданим.

Ar.

Група јахача за вријеме обуке

BSK je izrekao kazne

Uprava NK BSK-a na svojoj vanrednoj sjednici održanoj 14 ov. mjeseca izrekla je kazne Radakoviću i Hadžialiću, zbog incidenta na utakmici BSK — Rudar. Radaković je kažnjen zabranom na-

stupanja u vremenu od 3 mjeseca a Hadžialić opomenom.

Bez obzira na to, da li su kazne odgovarajuće ili ne ovako brzo reagovanje uprave BSK na ispađe svojih igrača je za pohvalu.

Pred skupštinu Banja lučkog nogometnog potsaveza

Na 12 i 13 marta o. g. održava se godišnja skupština Banja lučkog nogometnog potsaveza.

S obzirom na učinjene pripreme očekivati je da će ova skupština za razliku od dosadanih biti mnogo posređenija i uspješnija. Na skupštini će se razmatrati niz pitanja, koja se odnose na unapređenje našeg fudbalskog sporta.

Nesumnjivo je da BNP u svom prošlogodišnjem radu imao uspjeha. Sprovedenje prvenstvenog takmičenja, što je i bio glavni zadatak, odvijalo se uglavnom dobro i bez većih poremećaja u rasporedu. To naročito vrijedi za jesenji dio takmičenja. BNP je uspostavio tješnji kontakt sa klubovima na terenu. Obilascima pri likom utakmica, kao i učestvovanjem preko delegata na godišnjim skupštinama društava, Potsavez je bolje upoznao rad i stanje u pojedinim društvima. Održan je i jedan poseban sastanak sa svim pretsjednicima društava. Na unapređenju kvaliteta fudbala i podizanja stručnog kadra takode su činjeni napori. Upućivanje istaknutih fudbalera i ostalih sportskih radnika na trenerski kurs u Trebinju koji je organizovao Sportski institut iz Sarajeva, treba da doprinese podizanju kvaliteta fudbalske igre u našim klubovima.

Svakako godišnji izvještaj sadržavaće još mnogo više podataka o uspjesima na radu a ovdje su spomenuti samo neki.

U prošlogodišnjem radu bilo je i propusta. Iako je gore spomenuto da se je prvenstveno takmičenje, gledajući u cjelini, odvijalo uglavnom dobro, ali ako bi se osvrnuli na pojedine utakmice ono nas ne može potpuno zadovoljiti. Slučaj »Podgrmeča« i »Kozare« iz Bos. Gradiške još je u sjećanju. Neblagovremeno određivanje odgođenih prvenstvenih utakmica npr. »Borac« Bos. Dubica — »Podgrmeč« i dr. oduljilo je bez potrebe proljetni dio prvenstvenog takmičenja.

Nedostatak pedesetnih prostorića, neredovno održavanje sjednica pojedinih komisija i neredovno objavljivanje službenih vijesti stvaralo je zabunu i neizvjesnost naročito kod klubova u unutrašnjosti. Blago i sporo donošenje disciplinskih kazni protiv izgređenika na utakmicama nije moglo

da posluži kao opomena drugima da slične stvari ne čine. Još je uvijek nedovoljna veza i saradnja sa klubovima iz unutrašnjosti, tako da BNP nije imao punog uvida u rad svakog kluba na svom području. Takmičenje podmladaka nije data dovoljna pažnja. Bez konsultovanja sa predstavnicima klubova BNP je sam stvorio propozicije za prvenstveno takmičenje podmladaka koje ne zadovoljavaju.

Bilo je i drugih propusta što će sigurno delegati na skupštini iznijeti, a vjerovatno i sam BNP u svom izvještaju priznati.

Ovogodišnja skupština ne bi smjela da protекне u diskusiji o pojedinim slučajevima ili ovom ili onom nepravilnom postupku BNP. Skupština bi trebala obuhvatiti mnogo šire pitanja i probleme od čijih rješenja zavisi unapređenje fudbalskog sporta u cjelini.

Tih pitanja ima mnogo.

Kako omasoviti naša klubove, kako obezbjediti materijalna i finansiska sredstva za podizanje i održavanje postojećih sportskih objekata, te nabavke rekvizita? Koje mjere treba preduzeti da se već jednom spriječe izgređi na fudbalskim utakmicama? Podizanje kvaliteta igre, podizanje stručnog kadra, vaspitni rad sa igračima, osiguranje i zdravstvena kontrola igrača itd. sve su to pitanja koja bi trebala da razmatra skupština i po njima donese korisne zaključke.

Posebno je pitanje sudiskog kadra. To će nesumnjivo biti predmet žive diskusije. Mali broj su-

đija i od toga slab kvalitet jednog dijela nameće potrebu da se o ovome problemu najozbiljnije pozabavi potsavezna skupština. Poziv fudbalskog судије je i težak i nezahvalan i samo uz punu podršku i razumijevanje svih, a prvenstveno samih društava, sadanje se stanje može poboljšati.

Finansijske nedaće u društvima vjerovatno će pokrenuti diskusiju i o novom sistemu takmičenja. Samo ovo pitanje iziskuje jedno duže, ševstranije i podrobnije razmatranje. Njegovom rješenju ne bi trebalo pristupiti na prečac. Možda bi dobro bilo izabrati jednu komisiju koja bi u određenom roku pripremila predlog novog sistema takmičenja koji bi se mogao razmatrati na jednom vanrednom sastanku — plenumu predstavnika sviju klubova.

Na kraju skupština mora da izabere i novi odbor Potsaveza kao i članove pojedinih komisija. Pronaći i predložiti ljude koji će imati volje i smisla, a i vremena, da se bez ikakve naknade savjesno i ozbiljno prihvate rada u našem sportskom forumu nije lako. O tome treba već sada misliti i sa pripremljenim predlozima doći na skupštinu.

D.

Ovaj tekst smo dobili kada je prelom lista bio već pri kraju. Radi toga će u tekstu vjerovatno biti grešaka koje se inače ne bi smjele desiti kod redovnog pregleda i redigovanja vijesti. Molimo čitaoce da ovo uvažavaju.

ОДБОЈКАШИ ИСТУПИЛИ ИЗ „РУДАРА“

На својој сједници дана 13 фебруара 1955 год. играчи и управа одбојка секције Рудар донели су једногласну одлуку да иступе из спортског друштва Рудар. Сви играчи а и управа сматрају да је одлука потпуно оправдана с обзиром да одбојка секција није уопште имала било какву подршку од свог матичног друштва, шта више у њеном раду стварале су јој препреке које су у многоме отежавале њен рад. Код управе Рудника није уопште било разумијевања нити интереса за рад одбојка секције него је иста била прегруштена себи.

На питање да ли ће иступање из СД Рудар значити и престанак активности, претседник секције друг Инђић је рекао да ће комплетна екипа, вјероватно, приступити већ постојећој одбојка секцији ПП „Павло Радан“ од које је и досад у приличној мјери била помагана.

Подгрмец се озбиљно припрема за наставак првенства

Наставак првенства екипа Подгрмеца (Сански Мост) озбиљно се припрема. Тим је појачан са Јакуповић Техвидом, досадашњим чланом омладинске репрезентације и сарајевског Жељезничара, Церих Ибром — који је завршио школу у Раковици Едом који је прешао из Рудара (Љубија). У претстојећем такмичењу екипа Подгрмеца биће састављена од слиједећих играча: Богдановић, Живковић, Мујић, Чекић, Церих, Јакуповић I, II, III, Ковачевић, Карабег, Вранковић, Раковица, X. Ахметовић, Ђајић, Шабић, Окановић, Маличевић, а очекује се повратак првотимаца из Армије Бишњевина и Хромилића.

Проблем терена још није ријешен.

Ми желимо да ове промјене не доведу до пасивности овог вриједног колектива, који је у досадашњим такмичењима постигао лијене успјехе, јер би те можда довело до поновног замирања овог корисног спорта у нашем граду.

J. П.

Kratke vijesti

Banja lučki Borac u nastavku priprema za proljetni dio prvenstva, odigraće u nedjelju 27 februara prijateljsku nogometnu utakmicu sa »Kozarom« (Bos. Gradiška). Susret nedjeljnih protivnika odigran prije dvije nedjelje u Bos. Gradišci završen je pobjedom Borca od 2:1 (1:1).

#

Jukić Hajrudin, bivši vratar banjalučkih klubova Borca i BSK-a zatražio je ispisnicu od BSK-a jer se namjerava nastaniti u Zagrebu.

#

Poslije nenadanog odlaska trenera Čubrilovića, banjalučki BSK je angažovao Idriza Ladarevića — bivšeg igrača i nogometnog судије, za trenera nogometaša svog kluba.

#

U petak, 25 februara u čitaonici društva »Partizan« u Fiskulturnom domu održaće se redovna godišnja skupština rukometnog kluba »Borac«. Skupština počinje sa radom u 17 časova.

Novčanik sa ličnom legitimacijom i nešto novca izgubljen 24 februara u ulici Džinića na lms Onufrejčuk Olgica. Moli se nalaznik da legitimaciju ostavi u redakciji lista a novčanik i novac zadrži.

KROZ Banju LUKU

DOPISI ČITALACA

Požrtvovanje vrijedno pohvale

SKOČIO U RIJEKU DA BI SPASAO KEREP

Jedan dio radnika iz sela Zalužani i Slatina svakodnevno prelazi preko Vrbasa pomoću kerepa koji je postavljen na ovom dijelu rijeke kod kuće Vlade Delića koji obavlja dužnost prevoznika. Dana 20 februara desio se slučaj o kome ne bi trebalo pisati da nije izrazit primjer požrtvovanja Vujadina Zelića, a na drugoj strani, odraz besprimjernog cinizma i škrtosti u odnosu na čovjeka koji je svoj život izložio opasnosti samo da bi učinio jedno korisno djelo.

Upravo kada je Vlado Delić podmazivao točak na kerepu, jedno dijete je prišlo i otkrilo sponu koja je vezivala ponton sa obalom. Na viklu prevoznika iz okolnih kuća je izašlo desetinno domaćina koji su posmatrali kako skela polako odmiče niz nabujali Vrbas. Iz jedne kuće je izašao i Vujadin Zelić koji je odmah htio da skoči u rijeku ali su ga ovdje neki sprječili da to učini. On je poslije pošao niz obalu i kada je skela naišla na plićak skočio je u rijeku i preplivao petnaestak metara do nje. U nekoliko navrata pokušao je skelu pritjerati obali ali mu to nije polazilo za rukom. Tek kod mosta u Klačnicama on je uspio da priveže skelu za konstrukciju mosta.

Na nagovaranje nekoliko prisutnih Vujadin Zelić pristao je da ode u obližnju gostionicu kako bi se malo osušio i ugrijao. Kada je od gostioničara zatražio čašicu rakije ovaj je prvo zapitao da li ima para. Nije čudo da ih Zelić nije imao kod sebe pa je jedan od prisutnih morao unaprijed položiti novac. Ovakav stav jednog gostioničara u odnosu na čovjeka koji je svoj život izložio opasnosti i skočio u nabujalu rijeku da bi spasio skelu od uništenja, za svaku je osudu.

Drug Vujadin Zelić je kasnije nastavio put za svoje selo Trn, onako mokar a da mu niko od prisutnih nije ponudio da navrati u kuću kako bi se osušio i ogrijao. Vrijedno je da se ovo zabilježi!

D. G.

Šta će biti sa ulicom Vase Pelagića

Iako je prije dvije godine solidno opravljena ulica Vase Pelagića, ona sada spada među najneurednije u središnjem dijelu grada. Uzrok tome je prebacivanje najvećeg dijela gradskog saobraćaja ovom ulicom i krajnje slabo održavanje. Naime, utorkom i petkom ovuda je najveći saobraćaj — naročito zaprežni. Zbog toga, pored gužve i buke ova ulica je puna dubra i blata, a preko ljeta prozori se gotovo i ne mogu otvoriti zbog velike i stalne prašine. Zimi, naročito, vozila stjeraju dubre i blato na ivice što sprječava oticanje vode, uslovljavajući na taj način raspadanje otpadaka, a katkada i smrad. Nije onda ni čudo što pješaci vole da se kreću sredinom ceste, jer je ona mnogo čistija. Dok se asfaltirane ulice, na primjer, redovno uveče, a često i preko dana peru autocisternama i hidrantima, dotle se ova ulica najčešće, a naročito preko ljeta ne čisti po nedelju i više dana. Postavlja se pitanje zašto se onda srazmjerno opterećenju, stanju i potrebama, ne održavaju Pelagićeva i okolne ulice. Jer činjenica je da upravo velika opterećenost, prilična dotrajalost zahtijevaju stalnu brigu i rad na održavanju ove ulice.

Po svom položaju i prometu, ova ulica spada u red onih koje bi što prije trebalo pokockati ili asfaltirati. Međutim pošto je to sku-

I TO SE DEŠAVA

Dana 10 februara ove godine putovao sam službeno iz Banje Luke za Prijedor. Obzirom da stanujem u Predgrađu, tražio sam kartu od Predgrađa do Prijedora koju mi je blagajnik naplatio 216 dinara. U vozu sam razgovarao sa drugovima koji putuju iz grada za Prijedor i od njih sam saznao, na moje iznenađenje, da karta od stanice grad Banja Luka do Prijedora košta 184 dinara. Iako sam ja sjeo na usputnoj stanici meni je karta naplaćena više za 32 dinara. Šta bi bilo da sam sjeo u Mišin Hanu ili Piskavici? Možda bih tamo još više platio?

Sa pravom se pitam da li je relacija od Banje Luke - grada do Prijedora duža od relacije Predgrađe - Prijedor, ili je u pitanju greška koja se ne bi smjela događati.

N. TADIĆ

Nedavno je pri Gradskoj biblioteci otvorena i sa radom počela čitaonica na čije se otvorenje čekalo duže vremena. Čitaonica je snabdjevena i rijetkim primjercima klasične literature koji se mogu dobiti na pozajmicu, odnosno čitanje, jedino u prostorijama.

RED... REDARI

Promatrač sam jedne ružne slike pred kinom Palas prilikom rasprodaje ulaznica za pretstavu filma »Grof Monte Kristo«. Hodnik ispred šaltera gdje su se prodavale karte bio je ispunjen masom ljudi, žena i djece. Svi su htjeli da kupe karte. U tom momentu pojavili su se »redari« i počeli psovati, galamiti i gurati koga su prije stigli. Čovjek je dobijao utisak kao da im je stalo da stvaraju nered, a ne red. Vukli su ljude za kaput, izbacivali na vrata itd. Naročito su iskaljivali svoj

bijes prema djeci i slabijim (one jače nisu ni smjeli gurati, šta znači možda se ne bi ni dali). Neka se ne začude roditelji ako im njihovo dijete dođe počepane odjeće ili sa modricama, jer mu se to može vrlo lako desiti ako ga zakače mjere »redara« kino Palasa. Tačno je da ima pojedinaca koji namjerno stvaraju nered, ali to ni u kom slučaju ne opravdava ovakve postupke službenika i raznih redara uprave kina.

R. P.

OVE NEDELJE REPERTOAR

Petak, 25 II, nema pretstave.

Subota, 26 II, »ANDRO STITIKICA«, komedija u 3 čina od nepoznatog dubrovačkog pisca. Cijene ulaznicama od 25—60 dinara. Početak u 20 časova.

Nedelja, 27 II, »ZLATNI OKTOBAR«, komedija u 3 čina od Mile Mihelić. Cijene ulaznicama od 25—60 dinara. Početak u 15 časova.

Nedelja, 27 II, »MALA FLORAMY«, opereta u 3 čina od Ive Tijardovića. Cijene ulaznicama od 60—120 dinara. Početak u 20 časova.

Ponedjeljak, 28 II, nema pretstave. Utorak, 1 III, »ĐAVOLOV UČENIK«, melodrama u 5 činova, od Bernar Šoa. Cijene ulaznica-

ma od 15—35 dinara. Početak u 19 časova.

Srijeda, 2 III, nema pretstave.

Četvrtak, 3 III, »MALA FLORAMY«, opereta u 3 čina od Ive Tijardovića. Cijene ulaznicama od 60—120 dinara. Početak u 20 časova.

Flas kina
PRIKAZUJU

»PALAS«
»GROF MONTE CRISTO«

»KOZARA«
»PATNJA«

»R. ČAJAVEC«
»EŠALON DOKTORA M«

DOM JNA
»GORKA RIŽA«

OGLASI

ZAMJENA STANA

Stan sa 2-sobe, kuhinja, špajz i šupa u Bos. Gradišci, mijenjao bih za stan u Banjoj Luci. Obavještenja u trafici kod Željezničke stanice.

NAŠ HUMOR

—GDJE TI TRENIRAŠ TRČANJE S PREPONAMA?
—NA IZLAZU IZ »PALAS« KINA.

—OVAMO, LJUDI, OVDJE JE BLATO ISPOD KOLJENA!

—KAZEM TI BILA JE OVDLIKA

MOTIV UZ CRKVENU

